

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopiši naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglaševalcem in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost“. Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Dve točki, ki ju je treba premagati

O prvi točki smo obširno razpravljali v nedeljski številki, kjer smo dokazali, da narodna zavednost in narodno-kulturno udejstvovanje ne samo da nista nikak irendentizem, temveč da sta prav tisti ventil sigurnosti, ki ščiti drugorodce pred raznimi eksplozijami. Čim rahleje je ta ventil priprt, tem manjša je nevarnost, ki dela toliko nepotrebne skrbi.

Le tedaj, če zmaga spoznanje, da narodno-kulturno udejstvovanje drugorodcev ni nikak irendentizem, le tedaj, če se premaga ta usodna točka, se bo mogla premagati tudi ona druga točka, o kateri hočemo spregovoriti danes par besed. Gre, kakor smo omenili že v nedeljo, za odpravo one nejasnosti pojmov sodelovanja in sožitja obeh plemen v naši deželi, katera je kriva mnogega zla, ki bi se moralo odpraviti, a ki se ne bo odpravilo, dokler se ne premaga tudi ta usodna točka.

Ako naj se sploh govori o sodelovanju in sožitju, sta potrebni vsaj dve stvari, in sicer dobra volja na obeh straneh, ki hočeta med seboj sodelovati, na drugi strani pa morata ena in druga stran zahtevati druga od druge le take stvari, ki so sploh mogoče in izvedljive.

Znano je dejstvo, da se nam Slovanci večkrat očita v javnih glasilih, da smo proti vsakemu sodelovanju ali sožitju. Potemtakem bi mi še ne bili izpolnili prvega in neobhodno potrebne predpogoja za vsako sodelovanje, t. j. bi ne bili dokazali v ta namen potrebne dobre volje. „Edinost“ je večkrat ovrгла tozadevne trditve, a se kljub temu sistematično ponavljajo, kadar koli se pojavi kak članek o tem vprašanju bodisi v tujakšnjem bodisi v rimskem tisku. In vzrok temu dejstvu je treba iskati ravno v nejasnosti pojmov o sodelovanju kot takem, oziroma v naravnosti popolnoma zgrešenem pojmovanju tega vprašanja.

Ali hočemo s tem reči, da bi na naši strani bila volja za sodelovanje, medtem ko bi manjkala na italijanski strani? Ne, ker smo prepričani, da se pripisuje tudi na italijanski strani ravnotako velika važnost temu vprašanju kakor na naši slovanski strani. Dokaz za to nam nudi tudi nedavna konferenca juljskih prefektov v Rimu, na kateri se je razpravljalo, kakor so poročali vsi italijanski listi, o vprašanju drugorodcev v naši deželi.

Kakšni so bili sklepi te konference, nam ni znano in zamen smo stikali med vestmi posameznih agencij in listov, da bi našli kak komunikacijo, ki bi obveščala javnost o tako važni stvari. To je brez dvoma velika škoda, a ne preostaja drugega nego da se zadovoljimo z ugotovitvijo, da se je vršila o našem vprašanju važna konferenca. Možna so le ugibanja in razmotrivanja. Eno pa se more z gotovostjo reči: ker se je vršila taka konferenca, je to dokaz, da so jo smatrali odločilni činitelji za potrebno. Če pa so jo smatrali za potrebno, se je moglo zgoditi to edino iz razloga, ker ali z dosedanjim politiko napram drugorodcem niso bili zadovoljni, ker so jo spoznali za zgrešeno, ali pa so se zdeli uspehi dosedanje politike napram drugorodcem premajhni ter se je čutila potreba posvetovanja, da bi se našel način za doseg večjih uspehov po isti dosednji poti.

Naj bo kakorkoli, naše slovansko stališče v tem pogledu je, da je potrebno predvsem gori omenjena jasnost, kaj je pravi pravzaprav sodelovanje in sožitje. Kako si neuradni italijanski činitelji to predstavljajo, smo imeli ponovno priliko videti v zadnjih letih. Nekateri tozadevni poskusi z italijanske strani so stari že par let. Mislimo tu na ono prizadevanje raznih fašistovskih osebnosti, da bi se spremenile naše starodavne čitalnice v mešana italijansko-slovanska društva, češ Slovani dokazujejo na ta način, da so zares za mirno in prijateljsko sožitje. Taki poskusi so bili po vseh večjih naših središčih: v Idriji, Postojni, Il. Bistrici, na Tolminkem i. dr. Nekatera društva so slične predloge odklonila. Imamo slične poskuse tudi iz novejšega časa. Ravno te dni smo prejeli iz nekega kraja tržaške pokrajine dopis, v katerem se nam poroča, da je neka vplivna politična oseba pozvala k sebi predstavnike nekega društva ter jim objubil pomoč, ako se društvo izloči iz svoje osrednje organizacije ter pojde svojim putem dalje.

Tu nastaja sedaj vprašanje: ali so se izrekle one čitalnice, ki so odklonile gori omenjene predloge, proti sodelovanju ali ne? Odgovor od italijanske strani bi bil gotovo ta, da se zrcali v tem ne samo odklanjanje prijateljskega sožitja, temveč tudi sovraštvo, irendentizem in podobno. Naše stališče je ravno nasprotno: v zadržanju omenjenih društev se ne zrcali ne sovraštvo, ne irendentizem ne nič podobnega. Edina stvar, ki se očituje v omenjenem dej-

stvu, je stremilnje po oni najmanjši meri avtonomije, po oni najmanjši meri subjektivnih pravic, brez katerih je vsako narodno-kulturno življenje kogarkoli in kjerkoli že vnaprej izključeno in nemogoče.

Samo to so afirmirala dotična društva. Iz tega sledi, da je tako „sodelovanje“ nemogoče in da so radi tega tudi take podlage popolnoma zgrešene. V nedeljskem članku smo rekli, da je vsaka stvar jasna le v svojih skrajnostih. Zato hočemo tudi to stran vprašanja osvetliti na isti način. Vsak narod je le nekaka ogromna družina, sistem določenega števila družin. Zato lahko rečemo, da velja glede sodelovanja med dvema narodoma isto načelo kakor glede sodelovanja med dvema družinama.

Na kaki podlagi je mogoče tako sodelovanje, taka strnitev obeh družin v eno nedeljivo enoto? Ako si postavimo vprašanje na ta način, ki ni nič drugega nego le zmanjšanje merila, potem nam postane jasno, da je izključeno vsako tako sodelovanje, ki bi šlo za to, da bi se ena ali druga družina razcepila in razkrojila. Z drugimi besedami: izključeno je sodelovanje, ki bi moglo imeti za posledico ali plemenško ali duševno razkrojitev ene ali druge družine. V teh dveh pogledih ima vsaka izmed obeh družin svoje posebne interese, ki jih ena drugi ne more odstopiti ne dovoliti, da bi se ti interesi pomešali. Da ostanemo pri duševno-kulturni strani vprašanja, moremo torej reči, da je izključeno sodelovanje s to družino n. pr. na tej le podlagi: dobiš to in to ugodnost, ali moraš se izločiti iz svoje družine. Razume se, da bo vsako tako „sodelovanje“ odklonil, ker je vsaka strnitev na taki podlagi izključena. Pač pa je mogoča na gospodarskem in moralnem polju, ne da bi pri tem trpela ona družinska avtonomija, brez katere bi nobena družina niti ne mogla obstajati.

Isto velja v večjem merilu tudi o sodelovanju med narodi. Ako se išče tako sodelovanje tam, kjer je nemogoče, ne more priti do njega. In tak je pouk, ki nam ga dajejo razni neuspehi poskusi, kakršni so bili gori omenjeni in podobni.

S tem pa ni rečeno, da bi ne bilo mogoče tesno sodelovanje med Italijani in Slovani tudi na kulturnem polju. Nasprotno, tako sodelovanje je mogoče, toda na povsem drugačni podlagi. Če vzamemo n. pr. kako kulturno prireditelje, si moremo predstaviti tako sodelovanje le kot sodelovanje dveh ali več društev, ki so ena italijanska in druga slovanska. Če se hoče torej doseči res pošteno sodelovanje, potem so predpogoji za to, da obstajajo slovanska in italijanska društva. Ta društva bi mogla prirediti prireditve slovanske in italijanske, a mogle bi se tudi prirediti veseliče, kjer bi nastopala obojna društva.

Le tako sodelovanje je po našem mnenju sploh mogoče. In to je ona druga točka, ki jo je treba premagati, ako naj se postavijo razmere v naši deželi na kolikor toliko zdravo podlago.

Predpogoj za to pa je priznanje nedotakljivosti gotovega našega individualizma ali avtonomije. Ne siliti v naša društva torej, temveč ustanavljati lastna in v potem pride sodelovanje in tekovanje samo od sebi.

Mussolinijeva poslanica glede gospodarske bitke

Turati v Bariju — Kongres fašistovske zveze iz Puglie in Basilicate

BARI, 26. Včeraj je prišel v Bari glavni fašistovski tajnik on. Augusto Turati v spremstvu državnega podtajnika D'Alessia in Panunzio. Na trgu pred prefekturo je imel Turati na zbrane množice govor, v katerem je pojasnjeval gospodarsko politiko vlade in delež fašistovske stranke na tej akciji. Po govoru se je podal v sedež fašistovske zveze ter je tamkaj predsedoval fašistovskemu pokrajinskemu kongresu. V imenu fašistov iz Basilicate je nagovoril kongresiste državni podtajnik Panunzio, Turati pa jim je prebral naslednje Mussolinijevo poslanico:

Na pokrajinskih zborovanjih je treba jasno in odločno povedati vsem črnim strajcam, da je od vlade započeta velika gospodarska bitka odločilne važnosti za razvoj, bodočnost in veličino fašistovskega režima in fašistovske revolucije. — Potrebno, absolutno potrebno je, da je sleherni fašist duhovno in praktično pripravljen za to bitko in da v tej smeri vpliva na vse svoje tovariše. Vlada stoji trdno na krmilu in deluje brez prestanka za gospodarski vzdig Italije. Vsi fašisti jo morajo posnemati. Treba je pokazati svetu drugi velikanski dokaz naše volje, naše vztrajnosti in sile.

Popoldne je glavni fašistovski tajnik obiskal občine Mola, Polignano, Monopoli, Fasano in Putignano. Danes pa bo Turati obiskal ladjedelnic in uni-

Kdaj bo obiskala papeža romunska kraljeva dvojica?

RIM, 26. V vatikanskih krogih izjavljajo, da glede obiska romunske kraljevske dvojice papežu ni bilo do sedaj še ničesar sklenjenega. Koncem septembra ali še prej bo prišel v Italijo romunski ministrski predsednik in ob tej priliki se bodo določile podrobnosti za obisk papeža od strani romunske kraljevske dvojice, katera poseti Rim prihodnjo zimo ali pomlad.

Šest mrtvih in trije ranjeni

rači eksplozije vojaške granate

CUNEO, 26. Včeraj je taboril v prelazu Gardetto neki artilerijski oddelk. Naenkrat se je razpočila v rokah nekega vojak granata ter ubila štiri artileriste. Pet drugih vojakov je bilo pri tej eksploziji močno ranjenih. Bili so prepeljani v vojaško bolnico. Danes sta podlegla tamkaj dva ranjenca zadobljenim poškodbam.

Funkcije pokrajinskih gospodarskih svetov

RIM, 26. Na prihodnji seji bo ministrski svet proučeval tudi pravilnik, ki se tiče ustanavljanja pokrajinskih gospodarskih svetov. Ti sveti bodo prevzeli funkcije vseh dosedanjih 85 trgovinskih zbornic in 5 pokrajinskih svetov v kraljevini.

Pravilnik obsega nad 20 členov, ki pojasnjujejo naloge novih ustanov. Pokrajinski gospodarski sveti so podrejani izključno gospodarskemu ministru. Tudi svoje odnose s sindikalnim ministrom bodo morali uravnavati potom ministrstva za narodno gospodarstvo. Gospodarski sveti obmorskih pokrajin bodo imeli med drugimi pomorsko sekcijo. Gojili bodo tesne odnose s sindikalnimi združenji ter uravnavali gospodarsko življenje v posameznih pokrajinah.

Štedenje v Jugoslaviji

Redukcija draginskih doklad bo vrgla državni upravi v treh mesecih pol milijarde — Radičev šel pri Sušaku

BEograd, 26. (Izv.) V predsedništvu vlade je danes dopoldne ministrski predsednik Uzunović konfiriral s tiskančnim ministrom Perićem glede znižanja draginskih doklad državnim uslužbencem.

Savez državnih nameščencev je imel nocoj v Beogradu sejo, na kateri je sklenil, da se pošlje k ministrskemu predsedniku posebna deputacija, v zadnji znižanja doklad. Naprosila ga bo, da ji pojasni, koliko časa bo državna uprava odpravljala nameščencev draginskih doklade. Vlada računa, da bo do redukcie draginskih doklad in drugi prihranki v treh mesecih vrgli okolu pol milijarde dinarjev.

Zunanji minister dr. Ninčić je imel danes popoldne sestanek s Pavletom Radičem. Po sestanku je novinarjem izjavil, da sta se razgovarjala o zunanjih politiki. Stepan Radič je imel včeraj velik zbor na Grobnickem polju pri Sušaku. V svojem govoru je napadal na desno in na levo ter se zavzemal za Bolgarijo. Napovedal je spremembo ustave in velike dogodke. Značilno je, da ni Radič niti najmanj napadal ministra za šume in ruče dr. Nikića.

Popoldne je ministrski predsednik po enournem razgovoru z ministrom dvor. Jankovićem poslal kralju na Bled telefonsko poročilo o notranjem položaju v državi ter o stanju poplav.

Smrt radikalnega veljaka

BEograd, 26. (Izv.) Včeraj je umrl radikalni veljak in bivši ministrski predsednik Zarko Miladinović. Pogreb se je vršil danes z velikimi svečanostmi.

Čehoslovanski parlamentarci posetijo Jugoslavijo

BEograd, 26. (Izv.) Iz Prage poročajo, da je skupina čehoslovanskih parlamentarcev danes posetila jugoslovanske poslanike Nešića. Razpravljali so z njim glede izleta, ki ga namestnik prirediti v Jugoslavijo oktobra meseca. Ob imenovani priliki bodo posetili jugoslovanske parlamentarce.

Svetovni srednješolski kongres v Sremskih Karlovcih

SREMSKI KARLOVCI, 26. (Izv.) Včeraj se je pričel tukaj mednarodni kongres srednješolcev, katerega se udeležuje 290 delegatov iz raznih delov sveta. Zastopani so tudi Japonci, Kitajci in severno- in južnoameriški srednješolci. Kongres je otvoril rektor beogradske univerze Pavle Popović. Kongres bo trajal do 4. avgusta. Gostje bodo pridrili več ekskurzij v najvažnejša jugoslovanska središča.

Mednarodni kongres za kazensko pravo se je otvoril včeraj v Bruslju ob navzočnosti kakšnih 300 delegatov iz 36 dežel.

Novi romunsko-bolgarski spopadi

BUKAREŠT, 26. Bolgarski komitaši so napadli vas Asmetlar pri Turtukaji. Orožniki so napad odbili.

Romunskega prestolonaslednika je ugriznil stekel pes

BUKAREŠT, 26. Dvorni zdravnik naznanja, da je prestolonaslednik Mihaela ugriznil stekel pes in ga sedaj zdravijo.

Smrtna nesreča v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 26. Na vojaški akademiji se je med vajami z minovko razpočila cev. Učitelj streljanja in en gojenec sta bila ubita, 8 gojencev je ranjenih.

Spor med rusko komunistično stranko in III. internacionalo

MOSKVA, 26. Na plenarni seji vodstva ruske komunistične stranke je bila prebrana tudi izjava nadzorovalnega odseka o delovanju opozicije po zadnjem 14. strankinem kongresu. Pod vodstvom odborovega člana, obenem člana v izvrševalnem odboru III. Internacionala Zinovjeva je skušala opozicija z nezakonitimi organizacijami uesti razdor v stranko in razširiti svojo propagando tudi na komunistične stranke drugih dežel. Zinovjevu je pomagal zlasti kandidat za strankino vodstvo Laševič. Plenarna seja je po prečitjanju tega poročila odstavila oba voditelja od vseh poslov in določila začetek 15. kongresa na prvo polovico oktobra. Politično vodstvo ruske komunistične stranke sestoji sedaj iz naslednjih članov: Stalin, Rikov, Buharin, Tomski, Kalinin, Molotu, Rudzon-tak (namesto Zinovjeva) in Trocki. Kandidati za bodoče vodstvo pa so: Petrovski, Uglanov, Ordionikidze, Andree, Kirov, Likojan, Kaganovič in Kame-nev.

Ruski rekordi

MOSKVA, 26. Iz Teherana je prispel sem letalec Mojsev, ki je v 20 urah preletel 3100 km in se pri tem samo trikrat ustavil. S tem je dosegel nov svetovni rekord.

Letska si želi z Rusijo miru

RIGA, 26. Minister za zunanje zadeve Ulmani je izročil sovjetskemu zastopniku odgovor glede medsebojne pogodbe o nenapadanju. Letska si želi čim prejšnje otvoritve tozadevnih pogajanj v smislu spomenice z dne 5. maja, ki sta jo Letska in Finska sporazumno poslali sovetom, ter predlaga ustanovitev pripravljalne komisije za ta pogajanja, v kateri bi bile zastopane vse interesirane države.

Poincaréjevi načrti

PARIZ, 26. V soboto in danes je imel ministrski svet sejo, na kateri so se določile točke za rešitev gospodarske zmede, s katerimi nastopi vlada jutri pred zbornico. V javnosti se je doznalo, da se noče vlada zateči ne k inflaciji ne k novim posojilom, temveč da bo predlagala zvišanje nekih posrednih in neposrednih davkov za 4-5 milijard frankov. Vojne dolgove hoče vlada točno izplačevati, vendar naj zbornica določi, če se washingtonska pogodba sprejme v sedanji obliki. Poincaré bo predlagal preložitve finančnih interpretacij do dne finančne debate, ki pa naj bo obenem z glasovanjem čim prej. Na to preložitve bo vlada zahtevala zaupnico. Po glasovanju, to je v drugem tednu avgusta najpozneje, bi šla potem zbornica na počitnice.

Španski dohodki v Tangeru

LONDON, 26. Španske oblasti so pristale na carinsko črto, ki se potegne med njenim ozemljem in Tangerom. Začasno bodo Španci prejeli 25% tangerskih pomorskih carinskih dohodkov.

Pravosodni minister on. Rocco v Ženevi

ŽENEVA, 26. Sinoči je dospel v Ženevo italijanski pravosodni minister on. Rocco. Na kolodvoru so ga sprejeli italijanski zastopniki pri Družbi narodov. Minister Rocco bo zastopal Italijo na plenarnem zborovanju mednarodne komisije za intelektualno sodelovanje.

Abesinski minister na Francoskem

MARSEILLE, 26. Has Tafarijev minister Debbanmatlo Getašo je prispel sem. Na Francoskem ostane dva meseca in se potem udeleži jesenskega zasedanja Družbe narodov.

Turško-ameriška trg. pogodba

ANGORA, 26. Začasna trgovinska pogodba med Turčijo in Združenimi državami je bila podaljšana do 13. febr. 1927.

Ameriška logika

WASHINGTON, 26. Predsednik senatskega odseka za zunanje zadeve Borah je na agitacijskem potovanju za svojo kandidacijo bodočega državnega predsednika imel govor, v katerem je ostro obsojal angleško in francosko stališče glede plačevanja vojnih dolgov. Rekel je, da je dobila Angleška pri mi-

rovni mizi 3 milijone km² novih kolonij in Francoska 800.000 km², dočim si ni vzela Amerika nič; zato tudi ne razume, kako morejo vodilni možje obeh evropskih držav razkričavati Ameriko, češ da je oduška.

Našim učiteljem in naraščanju

MILAN, 23. 7. 26.

Naprosen od cenj uredništva „Edinosti“, da naj pošljemo možne podatke glede študija na učiteljskih nadaljevalnih zavodih, radi volje ustreznemu uredništvu in pa našemu učitelstvu ter še bolj onemu učiteljskemu naraščanju, ki bi se eventualno odločil za nadaljni študij. Posnemam te podatke po odlokih tukajšnjih učiteljske univerze „Maria Immacolata“ — katere sedež je v ulici S. Agnese 4 — tajništvo pa v ul. Pier Luigi da Palestrina 23, kamor je treba pošiljati vse možne prošnje itd. Zavod se imenuje v italijanski: Istituto sup. di Magistero. Ker se ti podatki strinjajo vsaj v glavnem z onimi drugih zavodov, bodo zadostovali. Želel pa bi in svetoval slovenskim dijakom, ki bi se odločili za študij na tem zavodu, da se morda odločijo ali za Milan, ki je lepo in vsega polno mesto in ima dobro šolo, ali pa, radi jezika, za enak zavod v Firencah.

UČITELJSKE UNIVERZE

Razneslo se je bilo, ko je stopil v javnost Gentilejev solski zakon, med učitelstvom in med učiteljskim naraščanjem, posebno v Tolminu, da imajo po tem zakonu učitelji svoboden vstop na univerze. Ker je to mnenje še precej razširjeno in ker poleg tega ni na novoustanovljenih učiteljskih univerzah s strani naših učiteljev in tudi ne naraščanja nikake udeležbe do danes niti ne kakega posebnega zanimanja za študij na teh zavodih, hočemo pojasniti to vprašanje.

Vzporedno z ljudskošolsko reformo so se reformirala tudi učiteljska. Prejšnji 4 letniki so dobili 3 nove razrede v obliki višjih zavodov. Študij nižjih učiteljskih se je prilagodil študiju drugih nižjih šol na pr. realke, gimnazije itd. S tem se je dala prilika učencem, da po končani nižji šoli, kjer si vsakdo pridobi nekaj splošne naobrazbe, lahko z diplomom male mature prestopijo na kak drug zavod. Specializiran je pouk le na višjem učiteljskem, kjer se že vzgaja v duhu bodočih učiteljev.

Da bi se torej tem učiteljem dalo prilike za popolnejšo izobrazbo, so se ustanovile po mnogih mestih takozvane učiteljske univerze. Teh je v vsej Italiji več, ena je v Firenci, druga v Milanu itd. Sprejmejo se na te zavode moški in ženske, ki so dosegli diplomu zrelosti za ljudskošolsko poučevanje (all'insegnamento elementare), ali oni, ki so usposobljeni za normalno šolo. Zavod jim da priliko, da se usposobijo za poučevanje: latinščine, italijanščine, zgodovine, zemljepisja, filozofije-vzgojstva in tujih jezikov na vseh srednjih šolah. Poleg tega zamore postati dijak tega zavoda didaktičen ravnatelj ali šolski nadzornik.

Zavod nudi torej te-le ugodnosti:

- Dijak gre lahko z diplomom o uspešnem obiskovanju zavoda h konkurznim izpitom za pouk vseh zgoraj navedenih predmetov, kateri izpit ima veljavo državnega izpita za vršenje profesor-ske službe na vseh srednjih šolah (kr. odlok 4. septembra 1924 št. 1633).
- diplomo za usposobljenost šolskega nadzornika
- diplomo za usposobljenost didaktičnega ravnatelja
- a) in b) zahteva štiri letnega študija, ki je razdeljen v 2 dveletji, c) pa dveletnega študija.

Vpisovanje: Rok za vpisovanje v I. letnik takega zavoda v Milanu je odprt do 25. oktobra 1926. Za sprejem v zavod mora vsakdo položiti sprejemni izpit, ki obsega, z ozirom na kr. odlok z 28. avgusta 1924 št. 1588, sledeče:

- pismeno nalogo ali iz vzgojstva in filozofije, ali iz zgodovine, ali iz italijanske literature.
- pismeno prestvo latinskega teksta v italijanščino.
- Ustmen izpit iz pedagogike in filozofije, latinščine (slovnica in literatura), zgodovine in zemljepisja. Vse to z ozirom na program državnega izpita za učiteljsko usposobljenost (pri nas matura v Vidmu).

Oni, ki napravijo ta izpit z dobrim uspehom, so potem nameščeni v I. letnik kot redni slušatelji.

Pouk, predavanja prično na milanski učiteljski univerzi dne 8. novembra.

Za vpis k izpitu, torej na milanski pred 25. oktobra, se mora napraviti prošnja na kolekovanem papirju za 2 L, naslovljena na ravnateljstvo zavoda ter opremljena s sledečimi podatki:

- ime in priimek,
- dosedanji študij (natančno),
- kaj bi prosil rad študiral,
- nahajališče (sedanje) družine in 5) naslov v Milanu.

Imeti mora pa še sledeče priloge:

- 1) legaliziran rojstni list,
- 2) krstni list,
- 3) potrdilo o lepem vedenju, ki ga

nej da domači duhovnik in ki je potrjeno po škofijskem ordinariatu, 4) zrelno diplomno (matura) prej obiskovnega učiteljskega, (višji tečaj).

Vpisovanje v naslednje letnike: kandidat mora predložiti pred 5. novembra prošnjo na navadnem papirju na ravnatelja zavoda. To za one, ki so že

obiskovali kak razred istega zavoda in so ga dovršili z dobrim uspehom.

Oni, ki pridejo z drugih zavodov, morajo napraviti prošnjo na kolekovani polji za 2 L, ki je opremljena z vsem zgoraj navedenim za vpis v I. letnik, ter se potrdilo o obisku zavoda na prejšnjem tajništvu.

DNEVNE VESTI

Zakaj smo bili zaplenjeni predzadnjo nedeljo

V soboto smo prejeli odlok, nanašajoč se na zaplenbo «Edinosti» od predzadnje nedelje. Prefekt je odredil zaplenbo, ker da je vseboval članek pod naslovom «Položaj v sežanskem okraju» neresnične in tendenciozne vesti, ki bi lahko kalile javni red.

Slavnost na prefekturi na čast častnikom angleške eskadre

V nedeljo zvečer je prefekt gr. uff. Gasti priredil na čast admirala Hodgesu, poveljniku angleške brodnice, zasidranega v našem pristanišču, in njegovim častnikom slavnostni sprejem v palači prefekture. Slavnosti se je udeležilo lepo število odličnih oseb iz vojaških krogov ter zastopnikov raznih oblastev. Med drugimi so bili navzočni tudi poveljnik armadnega zbora general Montanari s soprogo, divizijski poveljnik general Pugliese, admiral Lovatelli ter tukajšnji angleški konzul William R. Mackness. Po sprejemnih formalnostih se je prišel ples, ki sta ga otvorila admiral Hodges z gospo Gastijevro ter prefekt z gospo Montanarijevo. Ples je trajal do 24. ure, ko se je gosposka slavnost, ki je potekala v najboljšem razpoloženju in v ljubeznivi prijaznosti, zaključila.

Nepotrebno vznemirjenje

Zadnje čase so prejeli premnogi bivši avstro-ogrski vojniki obvestilo o neomejenem dopustu (fogli di congedo illimitato). Ta obvestila ne pomenijo nikakega vpoklica pod orožje, ampak zaenkrat le obveščajo, da je prejemnik uvrščen med redove italijanske armade, da je torej njen član kot eden izmed starejših bivših vojakov italijanske armade. V kolikor nam je znano se ne vrše sedaj prav nikak vpoklic pod orožje in so vse nasprotne govorice neresnične. Sicer bi se pa tudi bivši avstro-ogrski vojniki uvrščeni sedaj v italijansko armado uporabljali le v slučaju meddržavnih konfliktov.

Kongres fušistovskih sindikatov

Včeraj se je vršil napovedani kongres fušistovskih sindikatov tržaške pokrajine. Svečanost se je pričela predpolno. Ob 9. uri so se zbirali člani posameznih sindikatov pred sedežem fušistovskih sindikatov v ulici Bellini. Tu se je otvoril sprevod, ki se je napotil z več godbami proti palači kr. prefekture na trgu Unità, kamor je prispelo čelo sprevoda kmalu po 10. uri. Tu so sindikati defilirali s poglavarjem fušistovskega sindikalizma poslancem Rossonijem na čelu, pred zastopniki krajevnih političnih, vojaških, sodnih in občinskih oblastev, ki so bili zbrani na balkonu prefekturne palače.

Od tu je sprevod nadaljeval po trgu Della Borza, dalje po korzu V. E. III, po ul. Carducci in XX Settembre do Rossettijeva gledališča. Čelo sprevoda je prispelo do gledališča dve ali tri minuti po 11. uri. Pod gledališkim poslopjem je prisostvoval defiliranju posl. Rossoni, ki je stal, obdan od več fušistovskih veljakov, na kamnjono, kateri je bil ovit v italijanske trobojnice. Ko so korakala zastopstva posameznih sindikatov mimo avtomobila, kjer je stal Rossoni, so pozdravljali g. Rossonija na znak rediteljev s povešenimi zastavami, s klici «alala» in z dviganjem rok na rimljanski način, medtem ko so godbe neprenehoma svirale «Giovinezza» in druge fušistovske komade.

V sprevodu so bili zastopani sindikati iz Trsta, Milja, Tržica, Sežane in Postojne, sežanski z godbo. Sprevod je trajal ravno pol ure.

Ko so se zbrali vsi sindikati v Rossettijevem gledališču, se je vršila svečanostna otvoritev kongresa. Po kratkem pozdravnem govoru kom. Liverana, glavnega tajnika pokrajinske zveze sindikatov, je imel posl. Rossoni svečanostni govor, v katerem je naglašal, da se mora zakon o sindikatih izvršiti do zadnje pitice. On je za integralne korporacije in za kapitalizacijo delavstva, do katere se pride potem delitve dobička, ki ga donosajo podjetja, med kapitalom in delom.

Proti koncu svojega govora je Rossoni govoril o cesarstvu, za katero se morajo vsi pripravljati. Zaključil je s pozivom edinstvu okoli fašizma in države.

Popoldne ob 16. uri so se začela v Rossettijevem gledališču zborovanja kongresa, ki so se končala istega dne. Predsedoval je posl. Rossoni sam. Citala so se razna poročila, ki so bila odobrena.

Posl. Rossoni se je odpeljal v nedeljo zvečer zopet v Rim.

Spoštovanje kot sedaj

Videmski prefekt je izdal okrožnico, v kateri opozarja občine, da naj strogo pazijo nad vojaškimi pokopališči ter da naj jih ohranjajo v dobrem stanju.

Kljub temu, da je imelo naše ljudstvo že razne sumi radi pokoskih od naravnih sil ali neznane roke, je pa še vedno prišla na dan nedolžnost našega ljudstva ter njegovo spoštovanje do poslednjih poštivališč vojakov.

Zato prav lahko, s mirnim srcem obračamo poziv na naše ljudstvo, da ohrani prav isto spoštovanje do vojaških grobišč, kot ga je gojilo vsa leta po vojni.

KONCERT UČITELJSKEGA ZBORA V KANALU

Opozarjamo ponovno na koncert učiteljskega pevskega zbora, ki se bo vršil z izbranim sporedom v nedeljo, 1. avgusta, pod vodstvom Srečka Kumarija. — Pridite vsi, ki ljubite lepo petje!

Zračna pošta Trst - Turin

Od 26. t. m. dalje se bo vršil prenos pošte z aeroplanom iz Trsta v Turin v dveh poletih po sledečem urniku:

Trst - Turin			
I. polet	ob 8. uri	II. polet	ob 13. uri
Iz Trsta			
v Benetke	8.50		13.50
iz Benetk	9.05		14.05
v Pavijo	11.20		16.30
iz Pavije	11.40		16.40
v Turin	12.40		17.40

Turin - Trst			
I. polet	ob 8. uri	II. polet	ob 13. uri
Iz Turina			
v Pavijo	9.00		14.00
iz Pavije	9.20		14.20
v Benetke	11.35		16.35
iz Benetk	11.50		16.50
v Trst	12.40		17.40

ZAHVALA

Podpisani se v imenu predstojništva romarske cerkve M. B. na Planinski gori zahvaljuje veleislavni lesni družbi Scabarra v Trstu, ki je velikodušno podarila cerkvi les za kritje strehe v vrednosti 1.735.650 lir. Marija s Planinske gore naj bo bogata plačnica!

Župni urad v Studenem, dne 23. julija 1926.

Dom. Janež, župnik.

POROKA

Včeraj se je poročil g. sodni svetnik Albert Komavec, ki službuje sedaj v Sterzingu, z g.čno Avgusto Klemenčič. Naše čestitke in bilo srečno!

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

Cene z dne 25. - 26. t. m. na debelo:

Zelenjava: Solata 40-60, paradizniki 20-80, zelje 90-100, vrzote 80, krompir (letošnji) 45-100, radič 80-320 (po vrsti), fižol v stročju 90-160, fižol za luščenje 100-220, fižol (zelen mali) 90-200, bledes —, grah 120-200, buče 50-100, kumare 60-80, špinata 50-80, malancane 150-220, korenje —, pesa rudača 30-60, pesa bela 35-40, paprika (zelena) 200-350, čebula 40-80, česen 150-200.

Sadje: Marelice —, «amoli» 140-200, breskve 100-800, fige 100-180, jabolka 40-100, hruške 100-140, cimbarji 120-140, češnje 120-200, ronglo 200-220, ribes 200, grozdje 25-50, pomaranče 50-70, limone 12-45 L zabo.

V nedeljo trg precej klavrn. Velika množina blaga na včerajšnjem trgu je ostala od nedelje. Posebno pa paradiznik zaostal, kar že vpliva in bo še na njegovo ceno. Krompir je vedno stabilen in gre ves prekupcem. Grozdje popušča v ceni, breskve vedno enake.

Kupčija srednja — najboljša s hruškami (80 cent.). Prihajajo v poštev že poznejše hruške, katerih je na trgu nebroj vrst.

«Angurije» se prodajajo ob kanalu pro 140 L za kvintal. Seveda bodo morale precej popustiti, predno bodo preprodajali segli po njih, zato sedaj ne vzbujajo ravno preveč interesa.

Društvene vesti

— GLASBENA MATICA. Danes zvečer točno ob 19.30 odborova seja. Gg. odborniki so vljudno vabljeni, da se iste udeležijo.

— D. K. N. Tommaso. Sestanek slikarjev je določen za 20.30. Nadalje opozarjamo člane na današnji ogled parnika.

TELESNA VZGOJA SPORT

HAZENA

Adria - Prosveta 6:1

(Prekinjena radi teme)

Tekma sama na sebi ni bila podobna finalu. Tempo tekme je bil mrtev. Navzlic zmagi Adrije je prvi polčas vladala z žogo na igrišču Prosveta in bramba Adrije je bila precej zapostavljena. Toda nadvladala je bila le do zveze, kajti v točnosti oddajanja, v startu in lovljenju žoge je bila Adria na boljšem, le igralce so igrali precej komado, brez pravega ognja. Prvi gol je padel proti Prosveti po zaslugi Kapitanke. Druga je zabil Kojancičeva III, tretja kmalu za tem Žigon Olga s strani. Prvi polčas 3:0.

V drugem polčasu zavladala nekoliko Adria. Prosveta ojači brambo. Vendar utpi ista kmalu po Kapitanji četrti gol, kateremu sledi kot peti po zaslugi Žigonove. Šestega je zabil zopet Žigonova, ki je bila v lepi formi.

Izkazali sta se obe vratarici. Napadu Prosvete primanjkuje pravega strela na vrata. Lepo tekmo so odigrali hali Adrije.

Šele proti koncu, oziroma prekinitvi se je posrečilo potem centra zabit Adriji edini gol.

Zmagovalca: Kravos, Witna, Kojancič L, Zlobec II, Kojancič III, Kapitanika in Žigon.

S. R.

Adria - Prosveta 3:1

Modra četa Adrije je izvajala v nedeljo pomembno in sportno lepo zmago. Presenetila je precej številno občinstvo ne le z rezultatom, temveč s svojo živahnost, vezano igrjo. Nič več tiste strahotne stiskanja pod lastnimi vrati, nič več jactenja brambe. Prosveta je tudi odigrala lepo tekmo, tehnično enakovredno, mestoma celo boljše od Adrije in nemala zasluga brambe poslednje je, da niso zgornje številke drugače. Strahni strelci Flago je dal šestkrat Rupeni II. prikladi, do kazne svoje vrednosti. In dokazal jo je v velikem stilu. Malokateri nogometaši žel na naših igriščih tako viharne aplavze, toda tudi malokateri vratar je igral tako kot v nedeljo. Rupeni II. Bil je to moment, kateri ni moglo popisati, ko je hotela iz grla že beseda gola, a se je naposled izkazalo, da ima on žogo v rokah, oziroma je ista priklada na sredo igrišča, kjer se je večina sukal. Cesar in Šteblaj sta bila vredna nasproti Kobalu in Ilijašu — dočim je prvi rezal napade, je Šteblaj oddajal žogo kalfom in napadu. Hali Adrije in mestoma tudi Prosvete so v maršnem odpovedali. Kroni obeh moštvo sta pa bili obe napadali vrsti. Centerhalla Kuferšin in Vrbec igrala v polnem skladu z odgovornostjo njih mesta. Kuferšin je bil morda boljši v zalaganju napada, dočim je Vrbec nekoliko podpiral brambo. Večina na akcije teh dveh so napadali z lepo vezavo ogrožali izmenično obe vrsti.

Adria je zmagala. Slab dan Prosvete Morda priznati pa je treba, da je četa Adrije popolnoma

zaslužila nedeljsko zmago. Njena krila Brišek in Mahne sta odigrala nepozabno tekmo in strahni Sheet Briščka tudi ne bo tako kmalu pozabljen. Prosveta ni preveč naslanjala igre na krila, kar je bilo zanj umodno. Flago preveč «drblja», zato imata tudi podkriti male dela. Temu nasproti so Saksida, Golobci in Rupena igrali krasno vezano tekmo, peslujajoč se kril.

Koj po živju sednika začne kolebati žoga sem ter tja, izstopajoč avtomatiko do skrajnosti. Tempo srednji. Kmalu se začne jasni igra obah čeh, nasprotnika sta se v par minutah seznanila in začela igrati odprto, ofenzivno. Hali Adrije se vedno ne čustpa lastni brambi in se drži nazaj, edino Janco prodira lepo in zalaga Briščka z lepimi pasami. Na lep vpad Vrbece pride do živahnega napada Adrije. Saksida prišli Prosveto v korner. Lep strel Košute konti. Lepi glavni Rupene, ki strelja v desni kot. Gol? Ne. Kuferšin je do bro plasiral in oddal tekočo z glavo (5 m.). Trudetak za tem ima bramba Adrije precej dela, toda Šteblaj pomete z baslovskim crossom. Zopet kolebanje na sredini igrišča — par strahni srečni Vrbece in Kuferšina. Popolnoma enakovredna ne mereta dati lastnemu napadu pravih pasov, igralci iščejo boljega plasiranja. Golobci potegne s seboj Saksido, ki s pomočjo Briščka izkove obupen melec pod vrati Prosvete. Kobau reši obupno v aut. Za tem ima Cak žogo in zdrvi proti vratom Adrije, tam odda žogo Flagotu, ki namenoma izkove melec. Trije zaporedni strelci končajo v rokah Rupene II. Viharen aplavz. Vrbece se polasti žoge in prenese igrjo na nasprotno polovico. Napad Adrije izkove zopet konec, ki se ponovi. Zopet bilansirana igra. Polčas 0:0.

V drugem polčasu je koj korner proti Adriji. Šteblaj odbije. Kolebanje igre in trdnost obeh bramb da sklepati na enakovreden rezultat, oziroma na zelo majhen score. Zdi se, da bi prvi gol oddolžili. In ta je padel v 23. min. radi napake brambe Adrije. Ta uspeh podžge obe četi in njih podporje. Vsaka posrečena akcija izkiva viharne aplavze, vsak «laut» žvižga in opazke. Tempo postane hitrejši in v trideseti minuti pride po lepi vezavi med Saksido in Golobciem do krasnega shoota poslednjega. Obupen poizkus Dekleve ne more ustaviti strela. Goal! Komaj minuto za tem polokret Briščka razbit z dozdovnim offsidejem. Igra postaja vedno živahnija in napad Prosvete začne dekalovati svojo zmoglost. Rupena je po Flagotu prišelji v fenomenalen «pougeon» par minut za tem v kleže, kmalu je stopet v falangi. Toda vedno blokira s sigurnostjo. Tudi Dekleve je enkrat na tleh, drugič zopet izpade nevarno. V sedemdesetih minuti pritiska Saksida žogo ob tla in z Golobciem zdrja pod vrata Prosvete. Lep cross Mahne in zatem vpad Briščka da Golobciu priliko do zopetnega mojštrkega strela v vrata. Dekleve se vrže obupno — a žoga je že prešla usodne prečke. Goal! Še ni dovolj — še enkrat vidi napad Adrije v strel Saksida kronav svoj trud. Nizek strel donese Adrije tretji gol. (43. min.).

Tekma kavalirna.

Sodnik g. Plešnik Boris. Je brez dvoma še najboljši naš sodnik.

Zmagovalca: Rupena II., Šteblaj, Cesar, Košuta, Vrbec, Janos, Mahne, Rupena, Saksida, Golobci, Brišek.

II. dijaška sportna manifestacija dne 1. avgusta na trsteniškem igrišču

Se je v spominu našega sportnega občinstva lanska dijaška sportna manifestacija, katero je organiziralo Srednješolsko udruženje. Vršila se je finalna dijaška nogometna tekma med Gorisko, Istro in Trstom (zmago je odnesla Goriska) ter lahko atletični dijaški meeting, na katerem so se posebno dobro izkazali člani Društva Slovaških srednješolcev iz Italije «Zora».

Letos se sicer ne vrši dijaško nogometno prvenstvo, in to radi prevelikih stroškov. Vrš se pa v nedeljo, dne 1. avg. t. l., začel ob 16. uri lahkoatletični meeting, in sicer sledeče panoge: tek 100 yrdov, 800 m, 3000 m, met kroglice in kopja, stafeta 4x100 in eventualno skok v višino in daljino. — Ob 17.30 pa prične nogometna tekma med četama D.S.S. i. i. Zora in D.K. N. Tommaso. Četa Zore se ni znana pri nas, pač pa so dobro znani nekateri kvalificirani nogometaši te čete, Tommaso pa je nam znan.

Opozarjamo naše dijaške-sportnike, da se prijavijo D. K. N. Tommaso-u (Via G. Zanetti 1, L); tekmujejo lahko za poljubno društvo ali pa tudi osebno.

D. K. N. Tommaso

Danes ob 17.45 trenaja lahkoatletov in nogometašev na trsteniškem igrišču. Udeležba je z ozirom na nedeljska tekmovalja strogo obvezna. — Vodstvo.

Iz tržaškega življenja

Nezgodna samomorilnega kandidata. - Na mesto na oni svet — prišel pod tramvaj.

Predsinčojnim okoli 22. ure sta dva tramvajska uslužbenca, idoča skozi dvored pri Sv. Andreju, našla kraj ceste na tleh mladega, po delavsko oblečenega moža, ki je močno krvavel iz ran na levem zapetju. Ker je neznanec očitno nujno potreboval zdravniške pomoči, sta ga uslužbenca prišla pod pazduho, da bi ga spremila na cesto, menec, da bosta tam srečala kak avtomobil. Medpotoma sta našla na dva orožnika, ki sta ustavila neko javno kočijo ter velela kočijažu, naj prepelje ranjenca v mestno bolnišnico. Toda medpotoma je kočijo, v katero sta razen neznanca sedla tudi orožnika, doletela huda nezgoda. Ko je privozila iz ulice Mazzini na ulico Dante Alighieri, je na križišču treščil vanjo tramvaj proge Rojan - Settefontane. Sunej je bil tako močan, da se je kočija prevrnila s konjem vred. K sreči so pa osebe, ki so sedele v nji, ostale nepoškodovane. Ranjenec je bil prepeljan v mestno bolnišnico z nekim avtomobilom, ki je slučajno privozil mimo mesta nezgode. Ko mu je zdravnik izlel in obvezal rane na roki, se je mladi neznanec izkazal za tečaka Dominika Zappoloto ter je izjavil, da se je ranih prostovoljno s samomorilnim namenom. Priponil je, da je to storil zato, ker se je naveličal življenja; drugega ni hotel povedati.

Nezgodna mlade kolesarice.

14-letna Bruna Sturm, stanujoča v ulici Bergamasco št. 18, se je v nedeljo udeležila kolesarske tekme za ženske, ki jo je priredilo neko tržaško društvo. Toda mlada sportašica se je morala prepričati, da tudi pota sportnega življenja niso gladka. Ko je vozila z drugimi tekmovalkami po cesti med Opčinami in Sežano, je v naglici poglala svojega jeklenega konja v gramoz in pri tem padla. Izkupila jo je s številnimi praskami in bunkami, razen tega si je tudi nekoliko pretresla možgane. Ne srečna kolesarica je dobila potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor je bila prepeljana z avtomobilom rešilne postaje.

Draga plačana neprevidnost

Sinoči okoli 19. ure se je pripetila v Zavljah huda nesreča, ki bo najbrž imela tragičen epilog. Nek delavec, katerega identiteta do sedaj še ni bila ugotovljena, je hotel v bližini tamonje ovršniške postaje skočiti na tovorni avtomobil, ki je privozil po cesti. Ne menec se je za okoliščino, da je avto vozil precej naglo, se je mež obesil zadaj nanj, toda v hipu, ko se je že povzpela na ograjo, je nenadoma omahnil vznak ter telebnil na cesto, kjer je obležal nezavesten. Nek ovršnik, ki je bil priča tragičnemu prizoru, je nemudoma telefoniral na rešilno postajo, odkoder je prišel na lice mesta zdravnik, ki je dognal, da ima neznanec počeno črepijo in nevarno pretresene možgane. Strmak je bil nemudoma prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelki. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Ker se mož ni prebudi iz nezvesti in niso našli pri njem nikakih osebnih listin, ni bilo mogoče ugotoviti njegove islovetnosti. Ponesrečenec je približno 40-leten mož, po poklicu najbrž zidar ali podajaj, kajti njegova obleka je umazana od apna.

Tragična nezgoda mladega delavca

V tovarni olja pri Sv. Andreju se je včeraj popoldne ponesrečil 16-letni tečaj Savino Bonito, stanujoč pri Sv. Mar. Magd. Campanelle št. 645. Ko je nesel vrč jedke sode čez dvorišča, mu je posoda nenadoma zdrknila iz rok na tla. Pri tem je

jedka tekočina pljusknila naokrog in Bonito v obraz, naravnost v oči. Na njegove obupne klice so prihiteli drugi delavci, ki so ne srečnemu tovarišu takoj izprali oči. A bilo je že prepozno; jedka tekočina je sromaku hudo ožgala oči.

Zdravnik rešilne postaje, ki je bil medtem telefonično poklican na lice mesta, je dal prepeljati Bonito v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti najmanj kakih šest tednov. Toda zdravniki se boje, da bo revež izgubil neprecenljivi dar vida.

Tržaško kazensko sodišče

Radi odtegnitve vojaški službi.

Pred tukajšnjim sodiščem se je zagovarjal včeraj Corazza Bruno, star 24 let, ki je obtožen, da se ni javil dne 10. julija 1922. tukajšnji naborni komisiji, da zadosti svoji vojaški dolžnosti. Arretiran je bil dne 10. marca t. l. Izgovarjal se je, da se je na dan nabora nahajal doma. Iz protokola je razvidno, da je bil obtožen že osem krat kaznovan radi raznih deliktov. Po govornih zagovornika dr. Jellersitz-Hesi in dr. žavnega pravdnika Culot-a je sodišče pod predsedstvom odv. Macri obsodilo imenovanega na eno leto in en mesec zapora brez olajšave pogojnosti.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti KVALEVEDNA ODREDBA GORIŠKE KVESTURE

Do prenasitčenosti smo ponavljali mi v našem dnevniku «Edinost» ter tudi tednik «Goriška Straža», kakšno moralno, zdravstveno in gmotno zlo je za naš narod plesna kuga. Ponavljali smo to očitno žalostno resnico neprestano v naših dopisih, pridigovali to v vseh naših društvih. Deloma skupnemu poučevanju in nasvetovanju deloma iztrezjenju našega ljudstva se imamo zahvaliti, da sta povojna plesna norost in veseljaenje izginili iz večine naših krajev ter se omejili na obično kratko pustno norčevanje ter na enkratni vaski ples v letu, ki samo po sebi v zmernih mejah ter v tako dolgih časovnih razdobjih ni nikako zlo.

Zapravljivost, veselačenje in predvsem plesna kuga tedenskih javnih plesov, pa žal niso izginile iz cele naše dežele, ampak se ohranile še vedno v preširokih pasovih Goriške, v še preširokih plasteh našega naroda.

Največkrat prireja plesne tista neimenovana mladina na vabilnih plakatih, mladina, ki dostikrat še ni mladina, ampak le mlečnozobi pobje ali pa tudi že stari strici in tete, ki imajo na sebi mladega le poskočne noge in otročje nora pamet. Drži se plesna bolezen in tvori edini njihov program in delavnost gotovih dobrodelnih društev, patronatov in nekaterih gasilnih društev posebno okoli Idrije. Stalno fleglo te bolezn je bilo in je žal še vedno prelepa kočjčanska fara v Brdih. Tudi gotove godbe na pihala so črpale svoj življenski sok edino le iz gnilobne sokrove tekoče iz plesne rane našega naroda. Generalni tajnik fašistovske stranke je popolnoma umestno izjavil, da mu je ljubše mukanje goved v hlevu kot pa škripanje divjih jazz-bandov in je zaukazal zato pristajem svoje stranke, da omeje plesno in veseljaško postopanje. Tudi nekatere fašistovske sekcije v naši deželi so bile potrebne tega opomina, ker so imele v svojem delovanju le preveč uspehih «festine da ballo». Največji povzročitelji plesne kuge v solnčni Goriški so pa bili njeni bacilonosci — marsikateri grabeljivi gostilničarji.

Velikonočni ponedeljek je navadno odprti zatvorni plesni povodnji in poplavi goriško mesto s pozivi «mladine» na razne plesne. Tudi sedaj v vročem poletju nismo bili kljub potanju in vročini brez teh vrtečih se prireditvev.

Pa je prišla sedaj obenem z varčevalno bitko hvala Bogu vendarle tudi hvalevedna odredba goriške kvesture: Nič več se ne dovoljujejo plesi; že izdana dovoljenja se preklicujejo!

Kakih deset brjarjev je bilo zato preteklo nedeljo na zasluženih počitnicah! Upamo, da bo zastoj vsako oprezovanje in moledovanje raznih zastopnikov in pokroviteljev «mladine» po hodnikih goriške kvesture. Vse prej kot božajo je bila roka goriške kvesture z nami, toda v tem oziru jo pa moramo prav odkritosrčno pohvaliti za njeno energično in zdravilno odredbo. Upamo, da bo za dalje časa zaprla vrata plesni razvadi v naši deželi ter da bodo v kratkem uporabljene in izvedene tudi razne odredbe proti drugim razvadam v naši deželi, posebno proti alkoholizmu prekernim mestnim beznic ter premnogi odvisnih vaskih oštari in točilnic žganja.

Na letovišče v Karnijo

se je odpeljal pretekli četrtek 20 ljudi, različne starosti, posla in obeh narodnosti. Poslala jih je tukajšnja bolnišnica blagajna visoko v gore v Forizio Voltri. Med njimi je nekaj Slovencev, ki so vsi srečni šli menjat zrak in zdraviti svoja pluća. Želimo jim, da bi ta mesečnega časa, ko bodo tam gori, kar največ koristili njih zdravju in da bi se nam vrnili zdravi in zadovoljni.

Naša dekleta

Vsa tujina jih je polna. Trst, Gorica jih imata za vse posele, v uradih, trgovinah, družinah itd. Velika mesta Italije jih tudi sprejemajo. So guvernantke, pestunje, kuharice, so v trgovini in fabrikah. Človek bi se čudil, od kod jih je

toliko. In vedno več. Grejo in se vračajo.

V četrtek se jih je zopet podalo z južne post

RIHEMBERK

Ni namenjenih vrst kritizirati vsevprijet, gledaje z visokega stališča, želimo, da bi se stvar bolj učvrstila, zato izražam na tem mestu svoje želje.

Najprej glede gospodarstva. V naši občini imamo štiri gospodarske ustanove, tri posojilnice in eno gospodarsko zadrugo, dokaz, kako zna ljudstvo ceniti združništvo. Vidim pa, da se zadovoljujejo posamezne ustanove le z golim denarnim obratovanjem ali pa s čisto navadno kurenčeno trgovino. Dovoljujem si vprašanje, čemu tako ozkopotezno delo, ko imamo pa vse polno potreb pri našem kmetijstvu. Želimo bi na pr., da bi naše organizacije same kupovale sadje od svojih članov, da ne bi hodili tuji v občino in ponujali za blago podpolovično ceno (proti tržnim sešnamom). Ker se odda vsak dan povprečno od 30 do 40 kvintalov blaga od zgodnjih črešenj do poznega grozdja, trpe člani 300 do 400 lir dnevno samo na denarju. Koliko bi pa bilo vredno, ko bi šel naš kmet pobirati sadje, kadar bi bilo dozorelo? — Kaj pa z mlekom? Šlišal sem, da se namerava ustanoviti mlekarska zadruga. Moje mnenje je, čemu nova zadruga, ko smo že itak vsi vključeni v naših organizacijah. Naj bi se ustanovil le odsek pri posameznih organizacijah z nalogo dobave in oddaje mleka. V tem oziru bi nam šla gotovo Zadruga zveza na roko. Povprečno bi se dobilo v občini 500 do 600 litrov mleka na dan, članstvo bi dobilo torej 500 do 600 lir na dan. — Pri nas imamo gotovo količino drvi na prodaj, katera so kupci kaj radi kupovali. Zakaj? Ker naš kmet ni poznal cene. Videl sem dva stoma človeka, ki sta prodala drva, prvi po 150 m, drugi po 1200 m stot. Kaka razlika! To bi se ne pripetilo, ako bi bile naše ustanove nekoliko bolj podjetne. Priporočal bi, naj bi se ti moji nasveti po možnosti uvaževali oziroma spravili na zato pristojnih mestih v razgovor.

Radi prevelikega dežja so naši vinogradi silno trpeli ob cvetenju. Lahko z gotovostjo rečem, da ne bo niti polovica grozdja, kakor bi ga bilo, če bi bilo v dobi cvetenja lepo vreme. Kljub temu, da je bila lanske leto slaba vinska letina, imamo še mnogo vina po naših kletih. Obratam se do naših Gorjanov. Vsakemu posrežem z dobro vinski kapljico. V povojnem času je že šlo prav dobro, letos pa pravijo, da je cena nekoliko previsoka. Želimo bi si tesnejših vezi med nami in hribovci tudi kar se tiče vinske trgovine, in naj bi si omislili dobro domačo vinsko kapljico.

Potešata se vedno iščemo, kljub temu, da hodi naš Cigoj moško po Rihemberku. Prepričani smo, da nam naša vlada ne pokloni njega kot potešata, ki nima niti pol odstotka vsega prebivalstva za sabo, še manj pa človeka, ki se je že neštokrat politično preoblekel.

O društvenem gibanju pa kdaj pozneje. Občinar.

OZELJAN

Nezgoda gorilkega turista

Dva gorilška turista, 20-letni Humar in Marega, sta napravila v nedeljo jutraj izlet. Od izvirka Lijaka sta jo mahnila naravnost gori, pri tem je pa Humarju spodletelo in padel je kakih 50 m globoko. Marega je hitel po pomoč, obvestil se je Zel. križ in komaj po velikem trudu so prišli ljudje do ponesrečenca. Nesli so ga do avtomobila. V bolnišnici so ugotovili zdravniški nešteto prask po vsem telesu, večjo rano na desnem boku, na čelu in najbrž so se mu bili tudi možgani pretresli.

SEDLA

Kramar Ivan se je nahajal v pristavi v Stari gori, kjer imajo zaprte bolj mirne norce. A posrečilo se mu je zbežati, pri mahal jo je celo v Sedlo. Domačini so bili vsi zbegani in so takoj obvestili gorilski Zeleni križ. Ko se je ta pojavil, so imeli trije mnogo dela, preden so nesrečnega Kramarja razorožili. Ni šlo tako gladko. Enega je lahko ranil Kramar na roki in ga opraskal na vratu, drugega je pa brnil v nogo. Še tisti dan so ga zopet odpeljali na pristavo v Stari gori pri Gorici.

KANALSKI LOM

Pred dnevi se je utaborila ciganska tolpa v naši vasi. Ljudstvo je pazilo na to tatinsko družbo, a se premalo. Ko je ciganska družina, obstoječa iz treh moških, dveh žensk in enega samega otroka (vse druge so najbrž ušle snede) izginila iz vasi, sta izginila s cigani tudi dva konja, in sicer eden Bratužu Vincencu in drugi Manifred Josipu, v skupni vrednosti 6000 lir. Okradenca sta zasledovala tatove in jih dohitela v občini Dol-Otlica. Ker so jo pa moški takoj popihali, so se obvestili o tatvini karabinerji, ki so, kakor smo čuli, cigane aretirali in jih odpeljali v ajdovske zapore. — Kadarkoli se pojavijo cigani v vasi, ne zaklepajte samo vrat, marveč strážite osebno!

ZAPADNA BRDA

Drago olje

Razni agentje so prodajali pretekle dneve po Brdih olje. Ponujali so ga po precej ugodnih cenah. Lahkoverni so jim nasedli. Med temi lahkovernimi so pa tudi vplivne in drugače razumne osebe. Naročili so si toliko-hvaljeno

olje po vzorcu, kot so ga razkazovali naokoli agentje. Niso pa si pridržali ne vzorca, da bi mogli pozneje primerjati pošiljatev z naročenim blagom, in tudi nimajo nobenega prepisa naročitvene-ga pisma.

Na krminsko postajo je prispelo vse polno olja, toda pogoji ne odgovarjajo in zato ga ljudje nočejo dvigniti. Zadeva se zapleta. Močno se bojimo, da bodo naši Brici zopet bogatejši za en nauk: Ne veruj in ne nasedaj neznan-cem v nikakem oziru!

GOJAČE

Bog bodi zahvaljen, da nam je dal lepo vreme, da vsaj pospravimo še ostalo seno, ker prej ni bilo mogoče. — Žito smo omlatili in pospravili; letina je bila primerna.

Naše društvo «sv. Pavel» priredi veliko vrtno veselico. Ker bo prva, ki jo priredi naše mlado društvo, pričakujemo s strani občinstva veliko udeležbo ter se prosijo bratska društva, da bi ne prirejale ta dan kaj sličnega. — Vspored se objavi pravčasno.

Odšel je eden najboljših društvenikov — Stanko Krkoč. Poročil se je z gospodično Leban Ivanko in se slovo daroval društvu deset lir. Najiskrenejša hvala! Vsi društveniki kličejo novoporočencema: Na mnoga leta! Da bi le srečno bilo! Zdravo! — Društvenik.

KOBARIŠKI KOT

Robediše: Omenili smo zadnjič naše poštne razmere, ki so na vsak način slabe in stokrat slabše. Postavili smo tudi zahtevo, da bi že bil enkrat čas, da se uredi današnje pismo, kar bi ne bilo tako težko in nerodno, kot se komu zdi. Zato hočemo danes povedati, kaj se o tem sliši. Na nasprotnem bregu od naše vasi je beneška vas Prosid. Čujemo da jo bodo prilegli k Breginškemu potestaču. Prej je spadala k občini Platišče. S tem bodo tamonjšni prebivalci navezani bolj na Breginjo kot so danes. Tudi oni nimajo kdove kako dobre poštne zveze in si že želijo zboljšanja v tem oziru. Kakršnega koli, samo zboljšanja. In mislimo, da bi ne bilo napačno, če bi se za vasi Loge, Robediše in Prosid našel poštar oziroma pismonoša, ki bi vsaj parkrat v tednu napravil ta krog. Zamaglo bi se urediti tudi, da bi isti poštar, ki nosi pisma na Sedlo in v Podbello, žrtvoval en dan v tednu za svoj poštni obisk v naši vasi in drugod v skrajnem kotu. Upamo, da se bo ta naša zahteva upoštevala, ker je potrebna na vsak način. Znamo je namreč in ponovno moramo povedati, da je pisemska pošta precejšnja. Tudi bi se radi zvezali malo tesneje s svetom potom časopisja. Toda kdo bo naročeval kaj, ko dobimo navadno vsak časopis en teden pozneje, včasih tudi več.

Čudno zamotano je tudi mlekarstvo vprašanje. Zraven naš življenjski pogoj je živinoreja. Od tega živimo in plačujemo davke. Pa nimamo še do danes urejene skupne mlekarne. Pač so se združili posamezni gospodarji v troje družb, nekakih konsorcijskih mlekar, ki seveda druga drugo ovirajo in si včasih celo konkurirajo. Da je to vsestransko slabo in nepraktično, je gotovo. Niti ena niti druga skupina ni mogoča imena v trgu, medtem ko bi zamagla skupna mlekarna pripomoč do dobre veljave našega sira, ki ni slab, v trgovini. Pa pravijo naši gospodari: Nimamo prostora, nimamo priprave itd. — Pa saj tudi drugje niso imeli ne tega ne onega, pa so vseeno napravili eno in drugo. Malo truda, tudi malo poštvenosti bi trebalo s strani vsakega izmed naših gospodarjev, pa bi šlo. Toda tako kot do sedaj ne smemo dalje. Sicer nas uniči naša lastna malobrižnost. In če so si tri skupine zamogle napraviti potrebnih priprav, si bo ena skupina tudi znala dobiti vse potrebno. —

Potožili smo že zadnjič, da tudi z drvi ne moremo v kupčijo kot bi radi. Naši gozdovi so bogati, toda vsa drva sekamo le za dom. Vemo, da bi nam dali gozdovi vsaj toliko, kolikor rabimo za davke vsako leto, in ne bomo jih izkoristili, ker jih ne smemo. Toda niti bi to mogli, ker nimamo poti, po kateri bi jih zvozili. —

Da se učitelji vedno in neprestano menjavajo, je že star običaj. Tudi pri nas je isto. In se že ne čudimo več. Zadnji je sicer ostal dokaj časa, toda prej je bil vsak komaj par mesecev.

K. L.

— Do tedaj bodo že iznašli nadomestilo. — To upajmo, je dejal Gedeon Spilett, ker brez premoga ne bi imeli ne strojev, ne železnice, ne parnikov, tornice, sploh nič več, kar zahteva novodobni kulturni napredek.

— Toda kaj bi mogli iznašt? je vprašal Pencroff, ali imate o tem kakšno mnenje, gospod Cir?

— Pvočno mnenje da, prijatelj.

— No torej, s čim bodo kurili namesto s premogom?

— Z vodo, je odgovoril Cir Smith.

— Z vodo? je vzkliknil Pencroff začuden; z vodo naj bi gonili parnike in lokomotive, z vodo naj bi segrevali vodo?

— Da, toda voda, ki je razkrojena v svoje osnovne dele, ga je poučil Cir Smith; električnost jo bo razkrojila, ker do tedaj se bo elektrika razvila v mogočno in lahko uporabno silo, zakaj vse velike iznajdbe se izpolnjujejo istočasno po nekem naravnem zakonu. Prepričan sem, prijatelj, da se bo nekoč voda uporabljala za kurilo, da bosta vodik in kisik, ki sta obstojna dela vode, postala neizčrpna vrelca gor-kote in svetlobe Pride dan, ko bodo parni-

Iz triaške pokrajine

IZ PLAVIJ

Pretekli teden se ni govorilo o drugem nego o krompirju. Vsak pravi, da ga je letos malo, a vendar ga je bilo na trgu mnogo. Zakaj je bilo letos toliko krompirja na trgu? Zato, ker ljudstvo potrebuje denarja za plačevanje davkov in za nakup drugih potrebščin.

Pri nas so mogli kmetje prodati več krompirja kot lani tudi zato, ker je letos mnogo manj prasičev nego druga leta. Posebno lani se prasičereja ni obnesla, ker je bila krma predraga. Pa tudi sajenje krompirja je precej nazadovale, ker so umetna gnojila predraga, da bi si jih mogli vsakdo nabaviti. Sploh je vse, kar potrebuje kmet, zelo drago, a kar on prodaja, pa preveč po ceni.

Drugi vzrok, da je bilo mnogo krompirja na domačem trgu, je v tem, ker je bila izvozna trgovina z njim letos mnogo slabša nego prejšnja leta. Lani je šlo mnogo krompirja v druge dežele, a letos ne gre.

Take razmere so mnogo škodovale našemu gospodarstvu, ki je bilo precej omajano. Kako bomo zboljšali svoj položaj, To je ono vprašanje, ki nas tare vse.

Znanost in umetnost

Poljska literatura

Kot topel pozdrav naših severnih bratov slovanskih, Poljakov, se mi je zdela letošnja uprizoritev Przybyzowskega drame «Za srečo», ki jo je tako dobro oskrbel Sentyakobski čitalnica. Že delo samo je vplivalo, da se je nehoti rodila misel, da ni med Poljaki edino, da se skriva za njim močna literarna struja, močna literatura. Mi te literature ne poznamo, preveč smo v vsakdanjem delu zaposleni, da bi mogli preko tega k višjemu, popolnejšemu. Toda vzlic temu smo z odprto roko sprejeli «Za srečo», ker nam je bila opomin, da tudi drugje delajo, da tudi drugje trpe. Saj nam je vsaka vest, ki kaže kaj krepkega, tako dobrodošla, kot je obupancu dobrodošla hladna voda, ki ga objemlje. Devetkrat na dan obupujemo sami nad seboj, devetkrat zopet upamo v svojo moč. In devetkrat smo hvaležni vsakemu, ki nam nudi le pogumno besedo. To je naša usoda, to je stalna pesem vsega našega dela. Sučemo se med dvema stebroma, ki sta vprašani: biti — ne biti. In si zdrave poti ne najdemo: Zato pa upam, da ne bo odveč, če dam priložnost čitateljem «Edinosti», da si ogledajo vsaj približno sliko poljskega literarnega sveta, ki brezobzirno reže svoja pota v široki svet vzlic temu, da so z njim postopali kot z neobjelcem, ki ga je treba vezati, vzlic temu, da ga niso priznali za vrednega življenja. Da, ravno to suženstvo, dolgoletno robstvo v treh različnih državah je še bolj vezalo sinove poljske zemlje na dom in je dajalo snov njih spisu, njih pesmim in dramam. Niso se strušili Sibirije, niti švicarskega izgnanstva, brezobzirno je tekla njih pot do osvoboditve po svetovni vojni.

In morda je usoda vseh borcev taka, da jim je dano živeti, dokler jih čas rabi, in pačejo ob začetku uresničenja sanj. Kruta je ta usoda, zapisana je v delo in trpljenje in njih oporoka je priborjen svet zapuščen manjvernim. Tako je končal Ivan Cankar ob zarji novih dni, tako sta komaj ugledala varna tla svojega dela pod nogami lanske leto kmalu drug za drugim umrla poljska pisatelja Reymont in Zeromski, predstavnika in glavna stebra današnje poljske literature, ki bosta gotovo, skupno z Wispianskim, še dolgo vodila tok poljske literature v glavnih smernicah, čeravno le potom že izgovorjene besede, iz onstranstva.

Usoda vseh literatur in literatov malih narodov je enaka. Doma jih ne pripoznavajo, v tujini jih ne poznajo, ker je pač gotovo, da se več svetloven interes za literaturo kakega naroda vsprejeto z razširjenjem poznanja jezika dotičnega naroda. Ni treba iskati primerov v tujini, doma jih imamo dovolj. Saj je vendar jasno, kako smo malo poznani in malo cenjeni pri vseh osedih ravno zato, ker nas imajo za narod nekulturnih pastirjev, ker pač ne poznajo naše kulture. Toda kako nas bodo poznali, ko smo do danes hlapčevali v tuji hiši tujim gospodom, kdo se bo pač zmenil za Cankarja na dvoru, ki ga omamlja, kdo nam bo priznal pravico do življenja med gospodi, ko se nas drži še hlapčevska neotesanost. Ravno odto izirva potem tudi važnost, ki se dnevno z veseljem omenja, važnost raznih prevodov naših pisateljev. Slast je, povedati, da smo tudi mi, ki nekaj premoremo. V tem oziru so nam Poljaki enaki. Tudi njim ni bilo dano, da povedo, da žive, ker kdo je verjel njihovi besedi? Prefrigranci znajo biti brez študija doktorji in inženirji, tudi narodi se morejo le miselno ustvariti. «Toda kako ste, kako upate to trditi, ko pa nas ni, ko vas ni na zemljepisni karti».

In tako se zgodi, da se kakega rodu in zlasti literature njegove spomni široki svet le ob posebnih prilikah. Žalibog, da so te prilike največkrat žalostne. In prepričan sem, da bi se tudi za smrt dveh poljskih literarnih velikov svet ne zanimal toliko,

da ni bila prva njihova svobodna domovina, ki ju je počastila nadse lepo ob njih pogrebu. Sicer bi umrla nepoznana in zapuščena, ker bi pač ne bilo njih domovine na zemljepisni karti. Da, karta, to je vse.

Tako se je zgodilo, da je bilo l. 1925. usodno za poljsko literaturo. Ni treba, da se spomnim smrti pisatelja Josepha Conrada (Karzeniowskega), ki je bil sicer rodom Poljak, pa je vse svoje življenje pisal v angleščini, dovolj je da omenimo izgubo Zeramskega in Reymonta. Karzeniowski ni imel na razvoj domače, poljske literature nikakega vpliva, temveč sta v tem pogledu ustvarjala oba pokojna. Saj sta bila duhovna voditelja vsega gibanja v dobi zadnjih 30 let. — Njihui zaslugi je, da sta zanesla glas svojega rodu in svoje zemlje v svetovno literaturo, zlasti še Reymont, ki je l. 1924. dobil Nobelovo nagrado za literaturo, in Zeromski po obilnih prevodih svojih del v vseh jezikih Evrope.

Radi še omenjene politične sužnosti in razdeljenosti poljske države v tri dele, ki so pripadali trem različnim gospodarjem. Rusiji, Avstriji, Nemčiji, je literatura zadnjih 50 let pač jedro in izraz želje vsega rodu po osamosvojitvi manifestacija boja proti krivici, bojno sredstvo za ohranjanje in umetniško obdelana zgodovinska dejstva, ki naj pričajo o veličastju nekdanjih dni.

S tem jedkim programom so stopili v svet literarni moške kot je Sienkiewicz, pisateljica Kenopnicka, Prus, Milkowski itd., ki so vzlic vsem oviram, še proti koncu preteklega stoletja zanesli sicer še zelo nepopoln in megljen izraz svojega ljudstva v svetovno literaturo. Tej meglenosti pač ni bila kriva njih umetnost, več je zakrivilo politično ozadje, nepoznanje njih rodu in njih jezika. Zato pa je bil njihov korak med svet plašljiv in negotov. Razbil ga je Sienkiewicz z romanom «Quo vadis», obdelujoč znano snov, zgodovino Neronevoga časa in Rima, obdelujoč jo na tako popoln umetniški način, da je s prvimi

(Dolge na IV. strani)

Avgusta Klemenčič
Albert Komavec

sodni svetnik

poročena

Solkan 26. julija 1926 Vipiteno (Sterzing) 815

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Torre bianca 21, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1135)

HISA, dve sobi in kuhinja se prodaja pri Sv. Mariji Magdaleni. Pojanila se dobijo v via Industria 5. gostina. 1165

TRGOVINA jestvin, v postojnskem okraju, se prodaja. Ponudbe pod «Ugodnost» na upravnistvo. 1166

DOPISOVANJA z 18—23 letno, mirno gospodično želi, radi pomanjkanja znanja, 24-leten uradnik. Pisati pod «Mirna bodočnost» na upravnistvo. 1167

KLEPARSKI vajenci, tudi z 1—2 letno prakso, se sprejmejo. Via Vespucci 43, vogal via S. Marco. 1168

KROJASKI pomočnik se sprejme takoj. Via Concordia št. 28. 1169

SOBA v prvem nadstropju, lepo urejena, v gospodski hiši, pri mirni družini, se odda. Naslov pove triaško upravnistvo. 1170

KORRESPONDENT književodja s popolnim znanjem slovenskega, italijanskega, srbo-hrvatskega in nemškega jezika išče delniška družba za sedež v Jugoslaviji. Zahtevajo se prvostopne reference. Ponudbe pod «Korespondent». 1171

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljši zdravilo proti žledolomni slabostim in za rekonvalescenca. Steklenica L 6.— Dobiva se samo v lekarni Castellanovalch, Via Giuliana 42. 1173

RADI BOLEHNOSTI prodam posestvo, ki meri 28 johov nji v travnikih, 2 lepa gozda, zraven nova funkcijer žaga, močna vodna moč. Hisa v trgu, 3 velike sobe, kuhinja, shramba jedil, biev, 2 kleti, stiskalnica, novi avisjaki, povod električna razsvetljava. Trije lepi vrti, 1 velik sadonosnik. Vse parcele v ravni in blizu stanovanja. Proda se tudi 1 par konj, 4 krave, 2 telci, 14 svinj, pohištvo, poljsko orodje, 16 vinskih sodov, 5 vozov in nekaj živeža. Natančne informacije pri Ignac Pukl, posestnik, Oplotnica, St. Komice, Stajersko. 1172

VODA «DELL'ALABARDA» PROTI IZPADANJU LASI. Vsebuje kisin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prhljaju in za ojačanje korenin. Steklenica po L 6 se dobiva samo v lekarni «Castellanovalch», Trst, Via Giuliana 42. 1161

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko, Slavic, Via Giulia 29. 1164

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Amerscht-Sbaizer, Farneto 10 (podlišana Ginnastica), lastna vila, tel. 20-64. 1162

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Madonina 10, II. 1159

JANEŽIČEV SLOVAR, oba dela, slovensko-nemški in nemško-slovenski, kupim za vsako ceno. Ponudbe na upravo.

GLYKOL je pravi dobrotnik vseh onih ki trpijo na živčni oslabelosti, glavobolu, pomanjkanju slati. Glykol je splošen in energičen obnovitelj. Prodaja se v lekarni Castellanovalch, Trst Via Giuliana 42. 1173

HISNA, poštna, dobi takoj službo pri družini 2 osebi. Dobra plača, sama gospodinja. Pojanila v zalogi papirja, Via S. Lazzaro 19. 1143

PRIDNA hisna dobi takoj službo v Tomaju, Vila Tenze. Dobra plača, lepo ravnanje. 1144

SLUŽKINJA, pridna in poštna, od 18 do 22 let, se sprejme, Via S. Francesco d'Assisi 34, II. 1158

†

S potrim srcem javljamo, da je naša dobra soproga, mati, stara mati

Terezija Rešever roj. Vudnjaj

v nedeljo, 25. t. m., v 79. letu, po dolgi in mučni bolezni preminila.

Pogreb se bo vršil danes popoldne iz hiše žalosti v Divači št. 70.

DIVAČA, 27. julija 1926.

Žalujući družini:

Rešever-Modrijan.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom v likvidaciji

sklicuje po podpisanim likvidacijskem odboru

občni zbor

na dan 8. avgusta t. l. ob 10. uri v zadruginih uradnih prostorih v Trgovskem domu I. nadst.

DENVNI RED:

1. Poročilo likvidacijskega odbora.

2. Poročilo nadzorstva.

3. Potrjenje letnih računov.

4. Sklepanje o razdelitvi čistega dobitka.

5. Morebitni predlogi.

Letni računi so na vpogled članom med uradnimi urami v zadruginem uradu. Posebni predlogi, o katerih želijo zadržati, da se na občnem zboru razpravljajo, morajo biti naznanjeni likvidacijskemu odboru najmanj pet dni pred občnim zborom. Za slučaj nesplečnosti tega občnega zbora se skliče 14 dni pozneje drug občni zbor z istim dnevnim redom, kateri sme sklepati v smislu pravil brez ozira na visokost zastopanih deležev.

Likvidacijski odbor.

Laurent Puccetti (Villa Maria) Bilje - Gorica

(prej 39 Rue Pascal)

GLUHOST

Brez operacije in bolečin zamorejo GLUSCI, ki so poskušali vsa brezuspešna sredstva, zopet pridobiti sluh, po učinkovitem načinu: uspešna proteza, ki je uspeh dolgoletnih in trudopolnih znanstvenih raziskovanj proti gluhosti, sibiemu, sluhu in brečanju.

Interesenti se lahko zagnajo obrnejo na znamenitega pariškega specialista za uspešno protezo, Laurenta Puccetti, ki bo s praktičnimi poskusi pokazal ta novi način.

Brezplačne konzultacije od 9 do 17 v:

GORICA, četrtek 29. julija, Via Garibaldi 10.

TRST, sredo 28. petek 30., sobota 31. in nedelja 1. avgusta, Hotel Vanoli, Piazza Unità.

Zobozdravnik

Dr. Sardoč D.

ordinira v TRSTU

Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)

od 9-12 in od 5-7 793

KRONE

plačuje po L 2.35

zlatarna STERMIN - Trst

Via Mazzini 43 796

PODLISTEK

JULES VERNE:

(90)

Skrivnostni otok

— Današnje zaloge so še velike, in 100 tisoč delavcev, ki ga izvleče letno sto milijonov stotov, ga ne more še izčrpati.

Pri naraščajoči uporabi premoga, je odgovoril Gedeon Spilett, je pa lahko predvidevati, da se bosta število delavcev kakor tudi sedanja proizvodnja podvojili.

Brez dvoma; če bi se pa medtem premogova evropska ležišča izčrpala, kar pa je težko verjetno, ker se z izpolnjevanjem strojev da kopati še globokeje, tedaj bosta Amerika in Avstralija še dolgo časa pokrivali potrebo vse industrije.

— Kako dolgo približno? je vprašal poročevalec.

— Najmanj dvestopetdeset do tristo let.

— To je za nas sicer pomirljivo, nikakor pa ne za naše poznejše zanamce, je rekel Pencroff.

— Do tedaj bodo že iznašli nadomestilo. — To upajmo, je dejal Gedeon Spilett, ker brez premoga ne bi imeli ne strojev, ne železnice, ne parnikov, tornice, sploh nič več, kar zahteva novodobni kulturni napredek.

— Toda kaj bi mogli iznašt? je vprašal Pencroff, ali imate o tem kakšno mnenje, gospod Cir?

— Pvočno mnenje da, prijatelj.

— No torej, s čim bodo kurili namesto s premogom?

— Z vodo, je odgovoril Cir Smith.

— Z vodo? je vzkliknil Pencroff začuden; z vodo naj bi gon

korakom dokazal svojo moč. Danes je šir-
kor svet priznan in njegovo delo. Nje-
govim tovarišim, že prej omenjenim, so ostali
v svojih vseh, opisujejo svoje ljudi in kra-
je. Vendar je bilo v tem njih delu toliko
čistosti in jedrovitosti, da je zanimanje
zanje rastle v prvem desetletju 20. stoletja
z naglimi stopinjami povsod, zlasti pa med
Slovani. Razbili so s svojimi silnimi nasto-
pomi vse jezikovne in narodnostne razlike,
široki svet jih je sprejel za svoje, ker je
pač želel umetnikov.

Hitler in posrečen korak so za temi prvi-
mi borci za pristop v krog drugih storili
modernejši, poleg že omenjenih dveh še Kas-
prowicz, Przybyszewski, drugje že davno
poznani, pri nas šele letos popolneje, Siero-
szewski, zlasti pa Wyspianski na dram-
skem polju, reformator in ustvaritelj poljskega
narodnega gledališča. Njih korak je bil
hiter in energičen, osvojili so si brez
hudih literarnih bojev, smernice svetovne
literature, jo prenesli na domača tla in pri-
lagodili svojemu značaju. Na tem temelju
so potem gradili svoj nacionalizem, s ka-
terim je bila trdno spojena njih literatura
že od prvih početkov svojega ustvarjanja.

Humanizem v Poljski ni našel odziva.
Prešibek je bil se rod in moril si ga do-
mači prepri in boji. Omejil se je na roman
in tragedijo, ki sta zajemala svoje snovi v
domači in tuji zgodovini. V dobi, ko je
drugje cvetelo literarno delo, ko je zasegel
humanizem vse ustvarjanje zlasti roman-
skih narodov, je Poljska trpela na lastni
gizdavosti domače zlate (plemstva). Tem-
več jasnosti in razcvita je ustvarila ro-
mantika. Njeni svetovno poznani pred-
stavniki so Adam Mickiewicz (1798-1855),
Julij Slowacki (1809-1849), in Sigismund
Krasinski (1812-1859), — katerim je kriti-
ka poslednjih let prišela Ciprijana Mor-
wida (1821-1883). — Ta trojica je začela
pot poljski literaturi, dosegla je prvo pri-
znanje med slovanskimi romantiki (Kollar-
Preseren-Cop), našla je odziv slovanske
skupnosti in enotnosti. Sicer ji usoda ni
prizanašala in je trgala cvetko za
cvetko v zrel in moški dobi, ko bi zamogli
ustvarjati še več in boljše. Vendar ni pu-
stila teh prvih delavcev na parniškem
vrtu, tako osamljenih, kot je bil osamljen
in zapuščen naš Preseren. Zato pa je bilo
njih pesniško delo plodovitejše.

Med nas Slovence, v družbo Prešerna in
Copa je prvi zanesel glas o poljski roman-
tiki Emil Koritko. Tu se je prvič našel jug
s severom. Mnogo je posredovala tudi če-
ška, mnogo tudi Kollar s svojo pesniško
zbirko „Slavy dčera“. — Morda ne bo slo-
venska umetniško-ustvarjalna sila nikdar
več nastopila tako bratsko — enotno, kot
je nastopila v dobi romantike. Razen Ru-
sov so se našla vsa slovanska plemena
ob istem ognju iste vere v boljše čase
in svojo umetnost. Ta medsebojna skup-
nost in delo je tudi dvigalo moči posamez-
nikov, ki bi opešali pod težo razmer in ne-
razumevanja povsod, da se niso medse-
bojno navduševali. Vdrl so v tuje svetove,
kamor se ljudje niso dali voditi. Primer
nam je Prešeren, podobni okoliščini in ozračje
je vladalo drugje. Vendar mladi niso obu-
pali. Zmagali so mnogo pozneje.

Preko pozitivizma, od katerega je pre-
vezla poljska književnost le malenkostne
forme in ga ni preživela, ker ga ni dohi-
tela, se je prevrgla v območje moderne, ki
je započela s romanom, ki prevladuje še
danes. Poleg že prej omenjenih imenujem
samo še znamenito pisateljico ženske boli
in večnega upanja v nov rod, nov nara-
ščaj in nove čase, bodriko obupajočih ma-
ter in deklet Elizo Orzeszkowa (1842-1910).
In morda edinega izmed istočasnih živečih,
časovno pa gotovo prvega, ki je zajemal
snov za svoje spise iz živalstva in bil tu
najvišji zagovornik nedolžnih živalskih
bitij ter kot tak predhodnik Reymontov-
ga romana „Revolucija“ Adolf Dygasiuski.
Pod vplivom ruske literature so se pa
razvili do evropske veljave Stanislav Przy-
byzowski (1868.), genialni ustvaritelj mo-
derne poljske dramske umetnosti, pre-
stavniki eksotizma, ki se kreta enako
spretno v malomeščanskem svetu kot v
nižjih slojih in išče jedra glavnega življen-
skega vprašanja — sreče — sebi in ljudem
in se sarkastično smeje pičlim dušam in
jih neusmiljeno biča. —

Sieroszewski (1858.) pesnik Orienta in
Sibirije, v kateri je preživel velik del svo-
jega dosedanjega življenja kot političen
zločinec, čeravno je bil le zagovornik svo-
jega trpečega ljudstva, njegov bojovnik v
najtežjih časih.

Berent Orkan (1873.), ki se je v svojem
literarnem začetku oslonil na Tolstega no-
vokristjanstvo „pa sem opazil, da sem za
Kristusa prešibek, za vernika premočen“,
kot pravi sam, in je ubral pot socialnega
opisovalca romana, „v katerem samo ka-
žem ljudem njih grdi nos in ga pustim
sredi obraza.“

Andrej Strug, katerega prevod „Jutri“
imamo Slovenci in je, razmišljujoč o
smrti in nujen in težek, čeravno ni čisto-
krven umetnik.

Tem naštetim družbujejo v nekoliko
zaostalem koraku Weyssenhof (1860.) in
mlajši Mankuszynski, Iwaszkiewicz in
mnogi drugi.

Ti vsi so pisatelji, pišejo romane in no-
vele. Njih način je raziskujoč in trpek,
rojen v boli. Opisujejo je le Berent Orkan,
toda tem lepši. Snov jim daje domača
zgodovina, domače razmere, ki pa so ved-
no splošnočloveškega značaja. Zato prodi-
rajo vedno dalje.

Toda tudi pesnikov ne manjka poljski
literaturi. 30-milijonski narod je dal tudi
tu ljudi, ki zamorejo meriti svoje delo s
katerimkoli drugim narodom. Ena glav-
nih moči je Marija Konopnicka (1842-1910),
— ki je šla s svojo pesniško mislijo sredi
drugih narodov in jim dala lepega izraza
v svojem jeziku; Przerwa-Tetmayer (1865)
goreč pesnik krasot Tatere in domačih li-
vad, ravno v nasprotju s Konopnicko, naj-
izrazitejši predhodnik najmodernejših:
Leopold Staff, mistik Micinski (1873-1921.)
in nemalo drugih še.

Vendar je našla Poljska popolnega ra-
zumevanja in pravega uvaževanja v svetu
šele poslednja leta, že po svojem političnem
osvobojevanju, ko je mogla povedati tudi o
svojem trpljenju in mučenstvu. Danes se
v njeni literaturi išče predvsem pojas-
njenja onega vzroka in moči, ki je dal
njenu ljudstvu možnost zbirati, zavračati
zavracati vse vplive, bojevati in boriti se
vsestransko, vzdržati tudi najhujše. Poljs-
ka literatura nam je danes zgodovinsko
sredstvo, ter vsaka njena stran je popisana
s krvjo mučenega naroda, vse njeno delo

je izraz trpljenja poljskega kmeta in de-
lavca, ki sta trdno vztrajala na svoji zem-
lji in je nista zapustila.

Njena literatura nam kaže danes poljs-
ko jedro, ki ni le slehujno igranje s spo-
sobnostmi, ampak jeklena resnost porojena
iz užaljenega čustva in boja proti krivici,
resnost, ki je bila pripravljena žrtvovati
vse in se ni bala ne viliti in ne zaprovov.
V njej vidimo vedno mlade rastoče sile,
ki so poznale vse slabo in gnilo in jih je
gnal obup v ekstreme in je postavljati te-
melje mednarodnemu bratstvu. Kot tak
se je ta narod izkristaliziral preko svoje
danasnje politične svobode tudi v litera-
turi, v najmodernejši njeni struji, ki se
zbira v umetniške takezovane avangar-
distične kroge okrog listov: „Skamanders“,
ki je najboljše revija „nove umetnosti“,
ki že od 1920. leta, ko je bil ustanovljen,
neumorno zahteva strnitve vseh progra-
mov v enega samega: „Dajte, vzgajajte nam
človeka“ — to najnovejšo geslo vse sve-
točne mladine. Se bolj revolucionarni in
neupogljivi so mladi, ki se zbirajo okoli
revije: „Almanah nove umetnosti“, ki iz-
haja mesečno v Varšavi.

Ti najmlajši so z veseljem sprejeli v svo-
jo sredo dva krepka moža prejšnjih časov,
ki sta se vzporedno razvijala s časom:
Przybyszewskega in Zeromskega.

Poslednjemu so svoje veliko zaupanje
izkazali najjasneje ob njegovem pogrebu.
Imena teh novih umetnikov so: Grubni-
ski, Perzysynski, Szaniawski in umetnica
Zapolska. Tudi njih delo gre brezobzirno
svoja pota in daja stvari kot je ona „Za
srečo“ — v vseh oblikah. Med svojim
ljudstvom je ta struja našla veliko razu-
mevanje, med svojo inteligenco sicer
manjšega, a vendar v primeri z našo
„staro“ literarno družbo ogromno.

Le nekatera dela teh mož so prestat-
ljena v naš jezik. Danes mi tega seznama
ni mogoče podati še, skušal pa ga bom
za cenj. „Edinost“ sestavlja. Povem naj
le, da se prestavlja in pripravlja za upri-
zoritev velikega Wyspianskega dela: „Le-
gija“. — O tem natančneje drugič.

O Zeromskem in Reymontu je „Edinost“
ob priliki njune smrti že poročala, zato
pa izpustim to poglavje. Igor Volk.

— Dr. Klement Jug. — 1. 1926. Izdalo
in založilo Dijaško društvo „Adrija“ v
Gorici, natisnila Narodna tiskarna v Go-
rici. Str. 156 — s sliko dr. Juge. Cena L 10.
Knjiga vsebuje sledeče članke: Jelinčič
Zorko: Dr. Klement Jug; Univ. prof. dr.
Fr. Veber: Dr. Jug — znanstvenik in člo-
vek; Dr. Alma Sodnikova: Afornizmi; Dr.
Vi. Bartol: Jugov etični nazor; Jelinčič
Zorko: Jug — planinec. — Knjiga je ra-
vnokar izšla in se dobiva pri Nar. knjigarni
v Gorici. Drugod bo kmalu na razpolago.
Noben dijak, noben inteligent ne sme biti
brez nje.

Na benečanski planjavi

(Potopljena črtica).

Bilo je zjutraj, ko vsa nežna, poletna
noč zamira in se vsaka najmanjša senca
bledi pod svežim dihom srebrne zore. Vsa
z mehko, skoro prozorno meglo zakrita
neskončna kot morje nepregledna ta pla-
njava je še sanjala.

Tam, daleč na horizontu, kjer se pla-
njava spaja z azurnim obokom, tam se je
že iskrla, užigala lučka.

Globoka, hladna tišina se je stresla liki
struna: zvoneči glasovi neke pesmi so se
razlili na okoli kot prve kaplje dežja, ki
udarajo ob bujno sveže zelenje. Gledala
sem na živoreči mak, ki je tako šibek ra-
stel med težkim, orumenelim klasjem ži-
ta, in čutila sem, da prihajajo k njemu.
Hodile so po valovitem plišču geste trave;
počasi so se gibala njih telesa skozi tisto
mehko meglo, in vsaki krat, ko je trudna
njih noga stopila med zelenje, se je ote-
sla mrzla rosa in zadržala na njih dolga
oblačila: strnile so se biserne kaplje in
omotile blago, da se je ovijalo okoli na-
gih gležnjev.

Ko so izstopile sključene izpod pripog-
njene trte, kakor izpod Forche Caudine,
so se stale blizu mene. Bilo jih je osem še
čisto mladih žensk, skoro deklic.

Ustavile so se: nekatere niso še dvignile
oči proti meni, tukaj, in iz njih še pol-
odprtih vlažnih ust se je izlivala pesem
polna lepih akordov. Naslonjena ob grčavo
steblo murve sem jih motrila. Skozi jut-
ranjo luč, ki ni bila še popolna in se je
mešala s sencami, sem videla skoro prav
vse njih obraze. Malo upadla so bila njih
lica — brez tiste zdrave barve, ki jo ožje
poletno solnce. V prav črne rute so imele
ovite glave, tako da so se poteze njih
obrazov zdele še bolj blede in trudne.

Mala, šibka deklica, živahnih oči, se je
oglasila: da opraviči njih zgodnji prihod
in čakanje je pokazala na predloge rume-
ne njive in je v tistem njih sladkem bene-
čanskem narečju omenila: „Ancuo si miete
el grano“.

Spomnila sem se na živoreči mak tam
med žitom in rekla sem ji: „Zakaj ste utih-
nile in ne poje več?“ Nasmehnila se je
skoro vse čisto sramežljivo in ženska ži-
vahnih oči je nadaljevala: „Me ne pojemo
lepo, niti ne znamo lepih pesmi.“ Potem
je druga, še skoro otrok, tiho dostavila:
„Solo la Marinella, figlia della Favetta.“
In niti dokončala ni vseh besed, ko so že
vse v koru povzele: „Da, Marinella! naj-
lepši glas ima ona na vasi. Zapoji ti Ma-
rinella!“

Stopile so vse malo v stran, tako da je
skromna in sramežljiva Marinella ostala
čisto sama pred menoj. Tudi ona je imela
prav črno ruto na glavi, in ko mi je stala
tako blizu, nič več zastrita od one malo
močne jutranje sence, sem opazila, da je
vsa drugačena od njenih družic. Prav lepo
razvito telo je imela in njena prsa so bila
skoro bujna.

Črna ruta ni nič zakrivala gostih obrvi,
a dajala je njenemu obrazu preveč resne-
ga izraza. Moje oči so se ustavile na nje-
nih krasno začrtanih, sočnatih ustnicah.
Gorkota ji je stopila v obraz; s tihim
glasom smehljajoč se je ugovarjala, da ona
ne zna peti, medtem ko so ji druge dekli-
ce v čistem narečju prigovarjale in jo
vzpodbujale.

Vdala se je končno njih in svojim proš-
njam. Čez sočnate ustnice je v začetku pri-
hajala malo negotova, tiha melodija. Pola-
goma iz ene note na drugo je njen glas
postajal bolj čist, močan in kristalen. Ka-

kor valovi so se spojile besede polne otoč-
ne melodijske, potapljale se v tih planjavi
kot na orošeni plošči.

Polne Marinelline prsi so se dvigale, ka-
kor da hočejo zajeti iz tiste še dremajoče
narave vso moč in harmonijo in po viliti v
melanholično pesem, ki je govorila z le-
pimi besedami o neki daljnji, izgubljeni
bratovski ljubezni —

Deklice so jo v religioznem molku po-
slušale in težje so pile vse besede, ki so
imale v sebi toliko resnice.

(Da se je nekaj imenoval človek člo-
veku brat in je imel srce dobro in imel
dušo čisto, da bi jo lahko ob polni luči
dneva nosil na svoji dlani? In je bil člo-
vek človeku brat — ne samo v besedi, tudi
v dejanju?) —

Marinella lica so bila blede, a temno-
zelene njene oči so se svetile: vsa njena
duša se je živela v pesmi.

V lepih kadencah je pesem skoro že uga-
šala, ko je težak ropot stroja, ki se je čel-
dalje bolj bližal, razbil poslednje zvonke
njene glasove. Upihnil se je njen glas —
Marinelline ustnice so se zaokrožile v tru-
den nasme, oči pa so se sramežljivo skrile
pod dolgimi trepalnicami.

Zadržale so lesene coklje po mehki tra-
vi in ženske so stopile na stezo. Marinella
je odhitela za njimi; niti čakala ni, da bi
slišala vse moje besede, ki so ji pravile,
da ni samo v njenem glasu popolne čiste
harmonije, ampak tudi na vsem njenem
telesu in tudi na tistih sočnatih, lepo za-
črtanih ustnicah. —

Marinella! —
Prihajale so ženske in nekaj moških oko-
li ropotajočega motorja. — Ne vem, zakaj,
tudi na njih obrazih ni bilo ničesar vese-
lega, ni bilo tistega tako odkritega občut-
ka, ki ga mora vzbuditi pogled na tako
plodne bogate, njive.

— Glejte, zagrebi ste pred najhujšim ča-
som tako drobno seme v masne brazde te
grude, in obrodilo je vsa ta kruha! —

— Niste li prišli na žetev? —

Tišina. Nežna jutranja pesem mladih
deklic je bila utihnila; utihnili je tudi živa
govorica, ki se je razvnela ob prihodu mo-
ških. Molčali so. Samo umazan, razbit
glas stroja je pozdravljal svetlo Luč dne-
va, ki se je kakor prenapolnjen kelih zlata
dvigala tam daleč na obzorju in se končno
razlila po vsi planjavi, da se je slednja,
najmanjša kaplja rose zalesketala v tiso-
čero barvah.

Oprezno in počasi je stroj drsal po dolgi
njivi; bleščeca jeklena ostrina je pela oru-
menemu klasju in rdečemu maku tih
spev. — Z neverjetno naglico so ženske po-
birale žito in ga vezale v bogate snope. —
Sklonjene so bile vse in z njih razgretih
obrazov je curilaj znoj po upadlem licu
na dobro tujo zemljo — ki jim deli le po-
lovico kruha.

Gospodarstvo.

SEMENA, KMETIJSKE POTREBŠČINE.

Tržaška kmetijska družba v Trstu
ima največjo izbero vseh kmetijskih
potrebščin.

V svojih skladiščih ulica Raffineria
št. 7 in Torre bianca 19, se dobijo:

Semena vseh vrst, naročena od za-
nesljivih nemških tvrdk. Vsa semena
se pred razprodajo preizkusijo na last-
nem aparatu za preizkušanje kaljivosti.

Za sedanjost setev imamo preizkušena
semena jesenske repe okrogle in podol-
gaste solate endivije, motovilca, zgod-
nje in kasne broklice, cvetoči karfjol,
inkarnatne ali laške detelje, spinatne
vseh vrst, radiča solatinka, graha niz-
kega itd.

Sredstva za pokončevanje rastlin-
skih škodljivcev: Angleško modro ga-
lico, žveplo ventilirano, apneni arze-
nik „Azol“ železno galico, „Silvena“
razkuževalno sredstvo proti vsem nar-
česom itd.

Kmetijske orodje: škroplilnice znam-
ke „Vermosel“, Ferrara, Volpi; žve-
plalnice ročne in nahrbtnne, razno ro-
čno vrtno in poljsko orodje kose znam-
ke Merkur od 70/cm, znamke „Hima-
laia“ od 60 in 65/cm, grablje lesene,
senene vile itd.

Orala znamke „Sack“ in znamke
„Bäcker“ plužna telesa za lesene gred-
lje, slamoreznice, itd.

Kmetijske stroje vseh vrst nabavlja
po želji posameznika od najboljših tu
in inozemskih tovarn v najkrajšem
času in po najzmernejših cenah.

Za natančnejša navodila obrnite se
na našo centralo v ulici Torrebianca
št. 19.

SUPERFOSFAT IN AMONIJEV SULFAT.

Zbiramo predznanje za naročila
superfosfata in amonijevega sulfata.
Čim več naročil dobimo, tem cenejše
bodo naše ponudbe. Cene so odvisne
od Vas samih.

Vabimo vse one, ki bodo potrebovali
superfosfat in amonijev sulfat, da pri-
javijo, množino potrebe brez obveze
naročila. Naredbe bomo sprejemali, ko
bomo izdali naše ponudbe in navedli
cene.

Prijave sprejema:

Tržaška kmetijska družba v Trstu
ulica Torrebianca št. 19.

Ali ste si naročili knjige „GORIŠKE MATICE“?

DRUŠTVA ENA IZMED GLAVNIH
NALOG VAŠEGA DELOVANJA JE ŠI-
RITI NAOBRABO MED LJUDSTVOM
V VAŠEM KRAJU. DOLOČITE TOVA-
RIŠE IN TOVARIŠICE, KI NAJ NABI-
RAJO TE DNI ČLANE ZA GORIŠKO
MATICO, TAKO DA NE BO HIŠE V
VAŠI VASI, KI BI NE BILA NARO-
ČENA NA KNJIGE GORIŠKE MATICE.

Borzna poročila.

Trst, 26. julija.

Amsterdam 11.90, Belgija 78, Francija
69, London 146.20, New York 30, Španija
430, Švica 550, Atene 34, Berlin 710, Bu-
karešt 13.50, Praga 89, Ogrska 0.0415, Du-
naj 420, Zagreb 52.75.

Vojnodokodinske obveznice 65.10.

DAROVI

Za svetoivansko podružnico Solskega
društva se je nabralo o priliki godu gosp.
Radoslava Srebotnjaka iz Lokve L 155.
Godovnik-daroval L 100, ostali L 55. Živel
g. Srebotnjak, na mnoga leta.

V počastitev spomina nepozabne Milice
Schmidt daruje družina I. Zgur L 20 sve-
toivanski podružnici Sol. društva. Srčna
hvala!

KRONE

plačuje 765
vedno par cent. več kot drugi
ALOJZIJ POUH, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

VOZNI RED

CENTRALNA POSTAJA

TRST - TRŽIČ - ČERVINJAN - BENETKE

Odhodi: 5.30; 6.10; 8.05; 10.05; 13.30; 14.55; 17.15; 18.15; 19.30; 23.45.

Dohodi: 5.30; 8.10; 10.10; 11.05; 13.10; 14.15; 17.10; 18.25; 20.35; 23.25; 23.50.

TRST - GORICA - KORMIN - VIDEM

Odhodi: 5.40; 6.25; 7.10; 8.20; 12.45; 15.35; 17.30; 19.55.

Dohodi: 7.53; 8.55; 11.50; 14.35; 18.10; 19.10; 20.10; 22.55.

TRST - NABREŽINA - SV. PETER - POSTOJNA

Odhodi: 1.10; 5.05; 7.10; 9.25; 11.30; 14.45; 16.30; 18.40; 19.45; 20.20; 21.05.

Dohodi: 4.10; 7.10; 7.35; 8.30; 9.15; 11.25; 12.35; 16.42; 18.43; 20.15; 21.35; 23.10.

DRŽAVNI KOLODVOR

TRST - BUJE - POREČ

Odhodi: 5.10; 10.10; 13.55; 18.25.

Dohodi: 7.50; 12.15; 18.10; 21.15.

TRST - GORICA - PODBRDO

Odhodi: 6.10; 6.50; 12.10; 17.35; 18.35.

Dohodi: 7.37; 11.51; 15.35; 21.25; 22.40.

TRST - HERPELJE - PULA

Odhodi: 5.20; 11.55; 12.30; 19.05.

Dohodi: 7.32; 9.50; 16.04; 21.32.

Telefon št. 16

Ustanovljena 1. 1839.

Poštni ček. 10.533

Mestna Hranilnica Ljubljanska

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

LIUBLJANA — Prešernova ulica — LIUBLJANA

Stanje vložnega denarja:

nad 200 milijonov dinarjev

nad 800 milijonov kron

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti
najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dolo-
vorjeni odločbi v tek. računu najvišje mogoče obresti.

Jamsivo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot
kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premo-
ženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo.
Uprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski
uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je
denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posejila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

TISKARNA „EDINOST“ TRSTU

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor
tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji,
črkami, Linotype, stereotypno ter rotacijskim strojem.
Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ulica S. Francesco d'Assisi 20

IZŠEL JE: Roman v treh delih

MOČ PRETEKLOSTI